

Jaarstukken 2023

14 februari 2023

Inhoudsopgave

1. Voorwoord en leeswijzer	3
2. Programmaverantwoording 2023	5
2.1. Programma Milieu	5
2.2. Programma Bodem	7
2.3. Programma omgevingsadvies	9
2.4. Programma Duurzaamheid	11
2.5. Programma Bouwen	12
2.6. Programma Randvoorwaardelijke Taken	14
2.7. Klanttevredenheid	15
3. Realisatie per deelnemer 2023 in uren	16
4. Paragrafen	17
4.1. Lokale heffingen	17
4.2. Weerstandsvermogen	17
4.2.1. Vrije ruimte in de algemene reserve	17
4.2.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	17
4.2.3. Financiële kengetallen	18
4.3. Onderhoud kapitaalgoederen	19
4.4. Financiering	19
4.5. Bedrijfsvoering	21
4.5.1 Personeel	21
4.5.2 Informatisering en automatisering	21
4.5.3 Planning & Control	22
4.5.4 Communicatie	22
4.6. Staat van investeringen	23
4.7. Begrotingsrechtmatigheid	23
5. Jaarrekening 2023	26
5.1. Balans per 31 december 2023	26
5.2. Toelichting op de balans	27
5.3. Niet uit de balans blijvende verplichtingen	31
5.4. Programmarekening	32
5.4.1. Exploitatieresultaat	32
5.6. Wet normering topinkomens	35
Rechtmatigheidsverantwoording	37
Bijlagen	38

1. Voorwoord en leeswijzer

Voorwoord

PM

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 treft u als eerste het jaarverslag van 2023 aan. Hierin wordt per programma verantwoording afgelegd, zowel inhoudelijk als financieel. In hoofdstuk 3 behandelen we op hoofdlijnen de resultaten en de reserves. Hoofdstuk 4 vervolgt met de paragrafen, met onder andere de actualisatie van de risico-inventarisatie. Vervolgens treft u de jaarrekening van 2023 aan in hoofdstuk 5. In dit hoofdstuk is de balans opgenomen met toelichting, en de overzichten van baten en lasten met de toelichtingen hierop. Daarna treft u diverse bijlagen aan (A t/m E) ter ondersteuning van het inzicht in de jaarrekening. De jaarstukken worden afgesloten met een controleverklaring van de accountant in bijlage F. Het jaarverslag en de jaarrekening van de dienst zijn opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV).

JAARVERSLAG 2023

2. Programmaverantwoording 2023

2.1. PROGRAMMA MILIEU

Het programma Milieu controleert bedrijven op milieuwet- en regelgeving. We verlenen vergunningen, toetsen meldingen en controleren bedrijven op het naleven van de regels.

Wat zeggen de cijfers?

Omschrijving	Basis begroting 2023	Werkplannen 2023	Offertes 2023	Actueel werkplan 2023	Realisatie 2023	Vershil
Uren x Tarief	€ 5.117.782	€ 5.239.448	€ -	€ 5.239.448	€ 5.317.777	€ 78.329
Materieel	€ 148.073	€ 133.073	€ -	€ 133.073	€ 105.040	€ -28.033
Totaal	€ 5.265.855	€ 5.372.521	€ -	€ 5.372.521	€ 5.422.817	€ 50.296
Uren	52.517	53.766	0	53.766	54.569	803

De teams van het programma Milieu besteden ongeveer 80% van hun tijd aan het beoordelen van milieuvergunningen en het controleren of bedrijven de milieuwet- en regelgeving naleven. Een enkele keer leidt dat tot handhaving. Daarnaast neemt de vraag vanuit de deelnemers naar advies rondom milieuvraagstukken toe. Met preventieve maatregelen en beleidsadvies proberen we milieuproblemen samen aan te pakken.

Toelichting

Geluid

Door het stijgen van de gasprijs hebben veel huishoudens en bedrijven ingezet op verduurzaming en worden er meer warmtepompen geïnstalleerd. Dit is een positieve ontwikkeling, maar warmtepompen kunnen ook geluidsoverlast veroorzaken, we krijgen hier meer klachten en adviesvragen over. Afgelopen jaar hebben we 36 geluidmetingen uitgevoerd bij installaties zoals warmtepompen en airco's.

Geur

Er waren dit jaar meer meldingen van geuroverlast. We onderzoeken vooral industriële geurhinder en horeca-installaties. Opvallend is de toename van geurklachten over ambachtelijke koffiebranderijen en bakkerijen in stadscentra. Het provinciale geurbeleid schrijft over het vaststellen van het acceptabel geurhinderniveau. Daarbij kunnen in verhouding dure geurmetingen een rol spelen. Deels blijft de geurbeleving subjectief. We behandelen de klachten en proberen zoveel mogelijk om in samenwerking met alle partijen tot een oplossing te komen. Dit vergt dan ook veel inzet van onze dienst.

Administratief Toezicht Afvalstromen (AT-pool)

In 2023 is onder regie van onze dienst het administratief toezicht bij afvalverwerkende bedrijven weer nieuw leven ingeblazen. Hierbij is samen met de provincie de samenwerking opgezocht met de andere 4 omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Dit heeft geleid tot een groot administratief onderzoek bij een landelijk opererend afvalverwerker. Begin 2024 zal dit onderzoek afgerond zijn. Daarnaast heeft er discussie plaatsgevonden over hoe deze taak in Zuid-Holland versterkt kon worden. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een AT-pool en helaas niet tot een geconcentreerde taak bij ons.

Ondermijning

In multidisciplinaire samenwerking van gemeenten, politie, belastingdienst, RDW, douane, NVWH en andere toezichthoudende instanties bespreken we verdachte dossiers en participeren in integrale ondermijningscontroles. Bovendien werden we in 2023 regelmatig opgeroepen door de ondermijningsregisseur van de driehoek. Dit heeft in totaal tot 40 controles geleid. Vanaf april 2024 zal het Haags Economisch Interventie Team (HEIT) opnieuw in werking treden. Hierdoor verwachten we volgend jaar een toename van het aantal uren op ondermijning.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Onder andere naar aanleiding van het PFAS-schandaal rond de chemische fabriek Chemours, heeft de Provincie onze dienst, net als alle 4 de andere Omgevingsdiensten, afgelopen jaar de opdracht gegeven om alle actuele vergunningen voor (potentiële) ZZS in kaart te brengen. Dit zijn stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu. In 2024 moeten er nieuwe vergunningsvoorschriften worden geschreven, vanaf 2025 gaan we deze toetsen.

Bodem Energie Systeem (BES)

De transitie naar een duurzame samenleving levert ook meer aanvragen voor BES vergunningen op. In 2022 was hier een zeer beperkte inzet op, maar afgelopen jaar zien we hier een forse toename. In 2024 verwachten we dat deze inzet nog verder zal toenemen.

2.2. PROGRAMMA BODEM

Vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn de primaire taken van het programma Bodem. Daarnaast informeren en adviseren we gemeenten en provincie vanuit onze expertise over landelijke en regionale vraagstukken.

Wat zeggen de cijfers?

Omschrijving	Basis begroting 2023	Werkplannen 2023	Offertes 2023	Actueel werkplan 2023	Realisatie 2023	Vershil
Uren x Tarief	€ 1.499.073	€ 1.555.302	€ -	€ 1.555.302	€ 1.401.682	€ -153.620
Materieel	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 28.855	€ 28.855
Totaal	€ 1.499.073	€ 1.555.302	€ -	€ 1.555.302	€ 1.430.537	€ -124.765
Uren	15.383	15.960	0	15.960	14.384	-1.576

Het afgelopen jaar werden er minder vergunningen aangevraagd. We hebben 92% van de begrote uren gerealiseerd.

Toelichting

Historische verontreinigingen

We hebben veel inzet gepleegd op historische verontreinigingen op terreinen met lekkages en verontreinigingen met lood en PFAS. Het voormalige vliegveld Valkenburg heeft al jaren onze aandacht. Voordat de bouw van een nieuwe woonwijk kan beginnen, moet de grond gesaneerd worden. Ons team houdt toezicht op de werkzaamheden.

Nieuw: grondwatertaken

Onder invloed van de Omgevingswet worden veel bodemtaken van de Provincie naar de gemeenten overgeheveld. Maar de grondwatertaken vallen niet onder de Omgevingswet en worden juist vanuit de Wet bodembescherming overgeheveld naar de Provincie. Die heeft hiervoor de Zuid-Hollandse verordening opgesteld, en hiermee is het een nieuwe taak geworden voor onze dienst. Onder de grondwatertaken valt de zorg voor grondwatersanering als de vervuiling van invloed kan zijn op de drinkwatervoorziening. Het afgelopen jaar hebben we de nieuwe taak voorbereid voor het interne systeem en volgden we scholing om de taak vanaf 2024 uit te voeren.

Regionale Bodemkwaliteitskaart en Nota Bodembeheer

We hebben de afgelopen jaren gewerkt aan de ontwikkeling van een regionale bodemkwaliteitskaart om op een snelle manier inzicht te verkrijgen in de kwaliteit van de grond in relatie tot de functie. Met behulp van deze kaart kunnen deelnemers makkelijker (duurzaam) beleid opstellen voor het grensoverschrijdend toepassen van grond in de regio, en het zorgt voor een stuk minder administratie. De bodemkwaliteitskaart en bijbehorende nota bodembeheer zijn in 2023 door bijna alle deelnemers vastgesteld.

Grondmonsters

Vorig jaar lieten we bij sommige locaties van illegale gronddumping voor contra-expertise indicatieve grondmonsters nemen door externe bureaus. Inmiddels hebben we ons team zelf opgeleid waardoor we efficiënter kunnen werken.

Bloembollenteelt

Omdat we het als onze taak zien om meer preventief toezicht te houden hebben we een start gemaakt met het ontwikkelen van een handelingskader voor nieuwe bestrijdingsmiddelen. In onze regio betreft dat met name bestrijdingsmiddelen voor de bloembollenteelt.

2.3. PROGRAMMA OMGEVINGSADVIES

Onder Omgevingsadvies vallen alle adviesproducten die betrekking hebben op ruimtelijke ordening, zoals bouwplannen, bestemmingsplannen en gebiedsontwikkeling. Ook advisering over Schiphol en programma Omgevingswet horen bij Omgevingsadvies.

Wat zeggen de cijfers?

Omschrijving	Basis begroting 2023	Werkplannen 2023	Offertes 2023	Actueel werkplan 2023	Realisatie 2023	Vershil
Uren x Tarief	€ 3.089.262	€ 3.142.568	€ 17.151	€ 3.159.719	€ 3.208.921	€ 49.202
Materieel	€ 53.502	€ 126.500	€ -	€ 126.500	€ 28.880	€ -97.620
Totaal	€ 3.142.764	€ 3.269.068	€ 17.151	€ 3.286.219	€ 3.237.801	€ -48.418
Uren	31.701	32.248	176	32.424	32.929	505

Het programma Omgevingsadvies heeft betrekking op alle vragen over de ruimtelijke omgeving; onder andere over bouwplannen, bestemmingsplannen, gebiedsontwikkeling en activiteiten die in de leefomgeving plaatsvinden. Daarnaast voeren we Schipholtaken uit en hebben we de Omgevingswet voorbereid. Afgelopen jaar is het aantal adviezen dat de dienst heeft verstrekt opnieuw gestegen. Van 1200 adviezen in 2022 tot 1820 in 2023. Op deelnemer-niveau zijn wel grote verschillen te zien, enkele deelnemers hebben meer adviesverzoeken ingediend, andere flink minder. De realisatie van de gegeven opdrachten in 2023 wordt per deelnemer teruggekoppeld.

Toelichting

Ontwikkelingen met invloed op de resultaten

Mede door de verbeterde interne informatievoorziening konden we efficiënter werken. Het zaakstelsel Powerbrowser en het vorig jaar geïmplementeerde Geoportaal zorgden voor een snelle en accurate verwerking van de meeste omgevingsadviezen. Dat is terug te zien in het resultaat. Er zijn flink meer adviezen verstrekt in minder tijd; 45% meer verzoeken en maar 1% meer uren. Dit vergde wel een forse inspanning waardoor de levertijd onder druk kwam te staan. Ook de implementatie van de Omgevingswet had invloed op het resultaat. In het laatste kwartaal van 2023 kwamen er nog veel 'last-minute' adviesverzoeken binnen voor bestemmingsplannen en akoestische onderzoeken. Andere ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op het resultaat is het feit dat we heel 2023 weer op locatie konden werken (na de beperkingen van corona) en de woningbouwopgave die veel deelnemers hebben.

Schipholtaken

De werkstructuur voor Schipholtaken is gelijk gebleven. We participeren in het dossier Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS), het Interbestuurlijk overleg en het cluster Zuidwest. Een belangrijke taak van onze secretaris is het opstellen van reacties voor de bestuurders. Ook leveren we ondersteuning in de regio bij het meten van vliegbewegingen en rapporteren eenmaal per jaar het geluidsniveau bij meetposten.

Omgevingswet

Voor de Omgevingswet zijn veel werkzaamheden verricht. We hebben afspraken gemaakt met ketenpartners over adviestermijnen, de aanpak van het datasysteem en het heffen van leges. De mandaatregelingen en gemeentelijke regelingen zijn aangepast, en alle systemen werden getest. In november 2023 hebben wij samen met de gemeente Katwijk een ketentest georganiseerd, waarbij naast de andere gemeenten ook alle ketenpartners waren uitgenodigd. Deze dag heeft mooie inzichten opgeleverd in relatie tot de samenwerking. Eind 2023 waren we klaar voor de invoering van de Omgevingswet. Dat betekent niet dat we verwachten dat de implementatie vlekkeloos gaat verlopen. We zijn realistisch genoeg om opstartproblemen te verwachten en we zullen -zeker in het begin van 2024- wel extra tijd nodig hebben om alles op de rit te krijgen.

Inventarisatieproject Register Externe Veiligheid

Vanuit het Rijk kwam afgelopen jaar de verplichting voor gemeenten en provincie om aan te sluiten op het nieuwe Register Externe Veiligheid (REV). In 2024 starten we daarvoor een inventarisatieproject om alle risicovolle bronnen, zoals gasflessen, propaantanks en gevaarlijke stoffen in kaart te brengen. Hiervoor hebben we 1 fte beschikbaar gemaakt.

2.4. PROGRAMMA DUURZAAMHEID

Het programma Duurzaamheid zorgt voor het uitwerken van de duurzaamheidsvisies van de deelnemers. Daarnaast fungeren we als kennisbank op het gebied van klimaatadaptatie en duurzaamheid.

Wat zeggen de cijfers?

Omschrijving	Basis begroting 2023	Werkplannen 2023	Offertes 2023	Actueel werkplan 2023	Realisatie 2023	Vershil
Uren x Tarief	€ 1.335.260	€ 1.224.849	€ 6.675	€ 1.231.524	€ 1.048.996	€ -182.528
Materieel	€ 304.143	€ 472.444	€ 27.551	€ 499.995	€ 305.999	€ -193.997
Totaal	€ 1.639.403	€ 1.697.293	€ 34.226	€ 1.731.519	€ 1.354.995	€ -376.525
Uren	13.702	12.569	69	12.638	10.764	-1.873

Het programma Duurzaamheid levert input van de duurzaamheidsvisies van de deelnemers. We houden energietoezicht en fungeren als kennisbank op het gebied van grote opgaven zoals de energietransitie en de circulaire economie.

Afgelopen jaar is binnen programma Duurzaamheid bijna 1900 uren minder uren gemaakt dan gepland in de werkplannen. Dit omdat zowel bij de deelnemers als bij ons niet voldoende bezetting was voor duurzame projecten. Daarnaast hoefde minder gehandhaafd te worden naar aanleiding van ons energietoezicht. De uren die we inzetten als trekker van twee werkgroepen ten behoeve van de RES-regio werden gefinancierd door de RES-regio Holland-Rijnland.

Toelichting

Energietoezicht

We kunnen zeggen dat het energietoezicht succesvol is geweest. Volgens schatting van de RVO moeten circa 2000 bedrijven voldoen aan de informatie- en energiebesparingsplicht. De meeste bedrijven voldoen aan de wettelijke verplichtingen of zorgden na beoordeling van de rapportages direct voor de nodige verbeteringen. Hierdoor kan opgemerkt worden dat het naleefgedrag bij energietoezicht voldoende was, zodat minder handhaving hoefde plaats te vinden; ook dit heeft invloed op de inzet van uren.

Duurzaamheidsvisie

Bij alles wat we doen, gaat duurzaamheid een steeds grotere rol spelen. Daarom maken we duurzaamheid onderdeel van de hele dienst en verankeren we het onderwerp in de strategievisie 2024-2035.

Bijenlandschap

De provincie Zuid-Holland heeft een ambitieuze doelstelling geformuleerd; in 2030 moet Zuid-Holland een aaneengesloten bijenlandschap zijn. Onze dienst heeft hierin aan aanjaagfunctie. We verwachten in 2024 weer een stap dichterbij de ambitieuze doelstelling te komen.

2.5. PROGRAMMA BOUWEN

Het programma Bouwen heeft als kerntaken de behandeling van vergunningen en toezicht en handhaving op bouw- en gebruiksactiviteiten. Ook het project Sanering wegverkeerslawaaï en sloopmeldingen (asbest) maken onderdeel uit van het programma.

Wat zeggen de cijfers?

Omschrijving	Basis begroting 2023	Werkplannen 2023	Offertes 2023	Actueel werkplan 2023	Realisatie 2023	Vershil
Uren x Tarief	€ 4.241.219	€ 4.218.221	€ -	€ 4.218.221	€ 4.118.995	€ -99.225
Materieel	€ 63.187	€ 40.000	€ -	€ 40.000	€ 32.407	€ -7.593
Totaal	€ 4.304.406	€ 4.258.221	€ -	€ 4.258.221	€ 4.151.402	€ -106.818
Uren	43.522	43.286	0	43.286	42.268	-1.018

De teams van het programma Bouwen behandelen bouwvergunningen en houden toezicht op bouw- en gebruiksactiviteiten. Ook gevelsanering en sloopmeldingen waarbij asbest betrokken is, maken onderdeel uit van het programma. Wij voeren de bouwteken uit voor de provincie en voor de gemeente Noordwijk. In 2023 hebben we 98% van de begrote uren gerealiseerd.

Toelichting

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging (Wkb)

Met de implementatie van de Omgevingswet in 2024 zal ook de Wkb stapsgewijs ingevoerd gaan worden. Dit nieuwe stelsel van kwaliteitsborging bij bouwprojecten heeft uiteraard invloed op de werkwijze van het programma Bouwen. We zullen vanaf 2024 te maken krijgen met de rapportages van externe kwaliteitsborgers. Het afgelopen jaar hebben we gebruikt om ons intern op de Wkb voor te bereiden, maar we verwachten dat het toezicht op de bouw en de handhaving, zeker in eerste instantie, meer tijd zal kosten. In het laatste kwartaal van 2023 - waarschijnlijk ook met het oog op de nieuwe wetgeving - werden er nog veel aanvragen voor omgevingsvergunningen ingediend.

Asbest

Het afgelopen jaar was er een voortzetting te zien van bedrijfsmatig gemelde asbestsaneringen waarop risicogericht toezicht is uitgevoerd.

Stikstof

Stikstofproblematiek en de ontwikkeling van Natura-2000 gebieden zorgen voor steeds meer maatwerk in de procedures rondom bouwvergunningen, en dat neemt meer tijd in beslag dan standaardprocedures. Bovendien zorgen (wets)wijzigingen en gerechtelijke uitspraken voor vertraging in de doorlooptijd van de vergunningsprocedure.

Sanering wegverkeerslawaaï

Onder het project Sanering wegverkeerslawaaï vallen 60 deelprojecten waarvan de deelnemers een gedetailleerd overzicht krijgen. De beschikbaarheid van adviesbureaus en aannemers om het werk uit te voeren blijft helaas de bottleneck in dit project. We hebben dit jaar weer een Europese aanbesteding gedaan voor adviesbureaus die gevelisolatieonderzoeken kunnen uitvoeren. De twee adviesbureaus die al voor ons werkten krijgen opnieuw een raamovereenkomst voor vier jaar. Er heeft zich helaas geen derde partij gemeld.

Bouwtaken

Voor de bouwtaken werken we conform de werkplannen.

In 2023 hebben we 930 vergunningen en meldingen afgehandeld. Hierin is niet meegenomen de hausse aan aanvragen die aan het eind van 2023 zijn ingediend. De verwachting dat er aan het einde van het jaar extra aanvragen zijn ingediend als gevolg van de invoering van de Omgevingswet is uitgekomen.

Het afdoen van vergunningen kost de vergunningverleners relatief veel (extra) tijd. Hierdoor is er een behoorlijke overschrijding van de uren t.o.v. de planning. Inzet van extra uren zijn helaas onvermijdelijk, omdat gevraagde adviezen laat komen en van matige kwaliteit zijn, waardoor veel meer tijd moet worden gestoken in het maken van kwalitatief verantwoorde producten.

Bouwloket

In 2023 kwamen er veel vragen bij het Bouwloket binnen over de Omgevingswet en de Wkb. We constateerden dat er veel vragen gesteld werden over zaken die niets met bouwen te maken hadden maar waarvoor toch een oplossing werd gezocht. Daardoor was er een overschrijding van het aantal uren van 150%. Vanaf 2024 kan het Bouwloket niet meer rechtstreeks benaderd worden, maar komen vragenstellers eerst bij het Klant Contact Centrum van Noordwijk terecht.

Bibob

De Wet Bibob verruimt de mogelijkheden van gemeenten om zich te beschermen tegen het risico dat ze criminele activiteiten faciliteren. In 2023 hebben we 1600 uur aan Bibob onderzoek in Noordwijk besteed, met name aan het toetsen van omgevingsvergunningen bij bouwactiviteiten voor speciale inrichtingen of grote bouwsommen.

2.6. PROGRAMMA RANDVOORWAARDELIJKE TAKEN

Randvoorwaardelijke taken richt zich op een kwalitatief goede dienstverlening en verantwoording van de Omgevingsdienst. De taken worden uitgevoerd voor alle deelnemers en betreffen voorlichting, relatiebeheer, functioneel applicatiebeheer, bestuurlijk overleg, coördinatie Wet Bibob en algemene juridische advisering.

Wat zeggen de cijfers?

Omschrijving	Basis begroting 2023	Werkplannen 2023	Offertes 2023	Actueel werkplan 2023	Realisatie 2023	Vershil
Uren x Tarief	€ 2.258.794	€ 2.270.975	€ -	€ 2.270.975	€ 2.148.117	€ -122.858
Materieel	€ 179.618	€ 179.618	€ -	€ 179.618	€ 71.626	€ -107.992
Totaal	€ 2.438.412	€ 2.450.593	€ -	€ 2.450.593	€ 2.219.743	€ -230.849
Uren	43.522	43.286	0	43.286	42.268	-1.018

Randvoorwaardelijke taken richten zich op de algemene dienstverlening en verantwoording van onze dienst. De taken worden uitgevoerd voor alle deelnemers en betreffen voorlichting, relatiebeheer, functioneel applicatiebeheer, bestuurlijk overleg, coördinatie Wet Bibob en algemene juridische advisering.

Toelichting

Interbestuurlijke programma VTH

Als opvolging van de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen is er een Interbestuurlijke programma VTH (IBP VTH) opgestart met daarbij behorende financiering. Voor 2023 heeft dit programma beslag gelegd op onze medewerkers. Het vervangen van deze medewerkers door de flexibele schil bleek moeilijk gezien de huidige arbeidsmarkt. Dit tezamen heeft geleid tot een onderbesteding op dit programma. Dit betekent niet dat er geen resultaat is geboekt maar wel dat de daarmee gemoeide uren en kosten ten laste zijn gebracht van het IBP VTH.

Omgevingswet (kennisontwikkeling)

Na vijf keer te zijn uitgesteld is op 1 januari 2024 de Omgevingswet definitief in werking getreden. We hebben ons al sinds de Eerste Kamer in 2016 met de wet instemde, op de nieuwe wetgeving kunnen voorbereiden. Dit had als voordeel dat we enorm veel kennis hebben opgedaan en door middel van casussen de systemen (waaronder het DSO) uitgebreid hebben kunnen testen. Deze lange periode betekende echter ook dat een aantal medewerkers die opgeleid waren is inmiddels niet meer bij ons werkt en dat we extra opfriscursussen hebben moeten organiseren. Ook in 2023 hebben we een groot deel van de beschikbare uren voor kennisontwikkeling besteed aan de voorbereiding op de Omgevingswet, vaak in samenwerking met de andere vier omgevingsdiensten in de regio.

Gemeenschappelijke regeling

Voor het bestuur werken we aan het actualiseren van de gemeenschappelijke regeling. Dit is nodig omdat de Wet gemeenschappelijke Regelingen is gewijzigd. De wijzigingen in de wet hebben als doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen en de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden en Provinciale Staten in relatie tot gemeenschappelijke regelingen te versterken. Dit lange traject is vorig jaar opgestart en moet op 1 juli 2024 afgerond zijn.

Visitatie

Op 22 en 23 november is onze dienst bezocht door de visitatiecommissie. Dit tweejaarlijks onderzoek wordt gedaan door een commissie bestaande uit collega's van andere omgevingsdiensten uit heel Nederland en heeft als doel het lerend vermogen te ontwikkelen. In de conceptbrief aan het management worden onder andere als sterke punten de financieel gezonde situatie van de dienst en de voortvarende doorkanteling

genoemd. Ook de kwaliteit van de dagelijkse werkzaamheden en onze cultuur van loyaliteit is opgevallen. Als aanbeveling wordt de ontwikkeling van de langetermijnvisie genoemd, een onderwerp waar we al voor het bezoek van de commissie mee aan de slag waren gegaan en wat inderdaad een hoge prioriteit heeft.

Programma “IM in control”

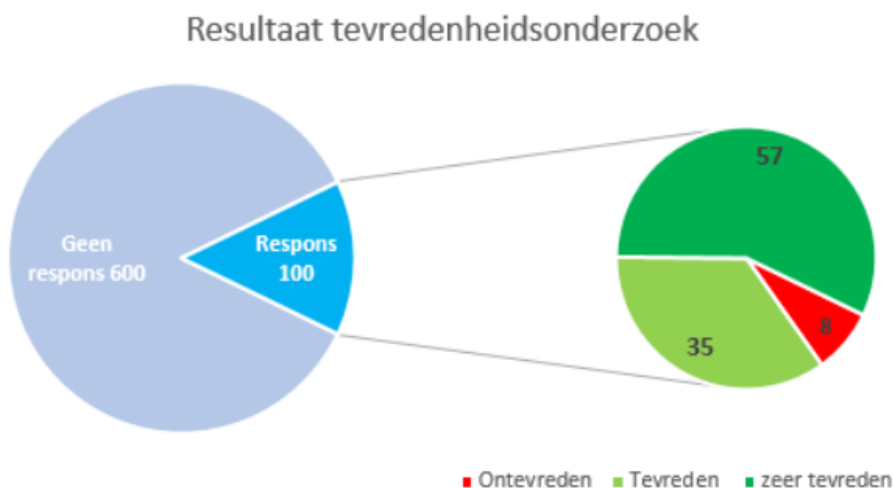
Het programma IM in control hebben we afgelopen jaar zeer succesvol afgerond (zie 4.5.2. Informatisering en automatisering).

Doorkanteling

Het hoofddoel van de organisatiedoorkanteling in 2023 was het versterken van de aandacht voor onze medewerkers. De herstructurering in teams bevordert kortere communicatielijnen en vergroot de betrokkenheid, waarop de reacties tot nu toe zeer positief zijn. Deze nieuwe opzet is tevens gericht op de toekomst, met als doel zowel bestaand als nieuw personeel beter te boeien en te binden. Het is een van onze strategieën om effectief om te gaan met de krapte op de arbeidsmarkt.

2.7. KLANTTEVREDENHEID

In 2023 heeft de dienst de klanttevredenheid gemeten van afgeronde producten binnen de programma's. Dit is uitgevoerd met het uitsturen van korte enquêtes. De contactpersoon van een zaak kon op de vragen over het product antwoorden met de mogelijkheden 'zeer tevreden', 'tevreden' of 'ontevreden'.

Resultaten

In 2023 zijn in totaal 700 enquêtes verstuurd waarbij 14% gereageerd heeft. Uit ervaring weten we dat tevreden contactpersonen vaak niet reageren omdat zij geen bijzonderheden te melden hebben. Van de respondenten in 2023 was 92% tevreden en zeer tevreden. Dit is zo goed als gelijk aan de resultaten in 2022. 8% gaf aan ontevreden te zijn.

3. Realisatie per deelnemer 2023 in uren

De tabel hieronder laat per deelnemer de realisatie van de uren zien.

Oprachtgever	Begroot 2023	Werkplan 2023	Offertes 2023	Actueel Werkplan 2023	Realisatie 2023	Euro Uren Realisatie	Materieel Realisatie	Euro Totaal Realisatie	Vershil t.o.v. Werkplan	Vershil t.o.v. Werkplan %
Hillegom	7.738	7.772		7.772	8.062	€ 785.613	-€ 2.077	€ 783.536	290	104%
Kaag en Braassem	10.797	10.949	25	10.974	11.919	€ 1.161.491	€ 16.961	€ 1.178.452	945	109%
Katwijk	6.403	7.419	0	7.419	7.402	€ 721.322	€ 4.891	€ 726.213	-17	100%
Leiden	32.475	32.279		32.279	28.862	€ 2.812.648	€ 32.534	€ 2.845.182	-3.417	89%
Leiderdorp	5.512	5.665	0	5.665	5.617	€ 547.360	€ 5.691	€ 553.051	-48	99%
Lisse	7.068	7.068	0	7.068	7.432	€ 724.208	€ 5.935	€ 730.142	364	105%
Nieuwkoop	11.015	11.015	44	11.059	11.079	€ 1.079.688	€ 11.295	€ 1.090.982	21	100%
Noordwijk	48.667	48.639		48.639	46.160	€ 4.498.278	€ 249.199	€ 4.747.477	-2.479	95%
Oegstgeest	5.521	5.539	176	5.715	5.774	€ 562.690	€ 5.948	€ 568.638	60	101%
PZH	25.632	25.615	0	25.615	24.919	€ 2.428.345	€ 85.652	€ 2.513.998	-696	97%
Teylingen	9.504	9.506	0	9.506	10.638	€ 1.036.691	€ 9.994	€ 1.046.685	1.132	112%
Voorschoten	3.153	3.341	0	3.341	3.873	€ 377.464	€ 4.417	€ 381.880	533	116%
Zoeterwoude	6.519	6.329	0	6.329	5.220	€ 508.691	€ 142.368	€ 651.059	-1.108	82%
Total	180.004	181.133	245	181.377	176.957	€ 17.244.488	€ 572.807	€ 17.817.295	-4.420	98%

In de bestuurlijke rapportage werd verwacht dat de begrote werkzaamheden niet volledig konden worden uitgevoerd vanwege personeelstekort. Uiteindelijk is 98% gerealiseerd, waarover opdrachtgevers zijn geïnformeerd en akkoord hebben gegeven. Meer details over de programmabesteding zijn te vinden in hoofdstuk 2. De afrekening met de deelnemers volgt de afspraken in de nota Planning en Control van de dienst (zie bijlage C voor toelichting op de eindafrekening). De programmarekening biedt beknopt de financiële verantwoording van het gerealiseerde beleid van de omgevingsdienst (zie hoofdstuk 5.4 Programmarekening).

4. Paragrafen

4.1. LOKALE HEFFINGEN

De dienst heeft niet als taak lokale heffingen op te leggen. Deze taak ligt bij de deelnemende gemeenten.

4.2. WEERSTANDSVERMOGEN

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de dienst in staat is tegenvallers/risico's op te vangen.

4.2.1. Vrije ruimte in de algemene reserve

Zoals vastgesteld in de nota Planning & Control dient de algemene reserve maximaal 5% van de omzet te bedragen. Met de algemene reserve (voor bestemming) kunnen de geïnventariseerde risico's gedekt worden.

Maximale omvang algemene reserve 2023

Bepaling omzet weerstandsvermogen (in euro's)			
Omzet 2023	Norm weerstandsvermogen	Maximale omvang algemene reserve	Algemene reserve 2023
€ 20.738.897	5%	€ 1.036.945	€ 1.453.300

Vrije ruimte algemene reserve 2023

Bepaling vrije ruimte algemene reserve (in euro's)	
Algemene reserve 31-12-2023	2.206.191
Risico impact	€ -750.000
Vrije ruimte algemene reserve	1.456.191

4.2.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de tabel hieronder worden alle risico's volledig geïnventariseerd, de verwachte omvang wordt ingeschat met beheersmaatregelen in overweging. Financiële impact wordt bepaald volgens de regels in de nota weerstandsvermogen en risicomangement, wat resulteert in de benodigde omvang van de algemene reserve. Beheersmaatregelen met een structureel effect zijn meegenomen in de financiële impact van de risico's, per risico staat de gekozen aanpak en het (structurele) effect vermeld. De bedragen zijn onderdeel van de eerdere risico-impactbepaling.

Risico (x €1.000)	Beheersmaatregel	Risico	klasse	Impact
S1. Prijswontwikkelingen niet gecompenseerd in de indexatie.	Accepteren: Bij de vaststelling wordt het indexcijfer van de commissie Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen gebruikt, definitief vastgesteld door het Algemeen Bestuur in de kadernota.	€ 0	75%	€ 0
S2. Dwangsom bij te late beslissing (Wet dwangsom en beroep)	Accepteren: Termijnen om te beslissen worden nauwlettend bewaakt.	€ 0	5%	€ 0
S3. Risico's die voortvloeien uit rechtsgedingen als gevolg van handelen.	Overdragen: Hiervoor is een standaard rechtsbijstands- en aansprakelijkheidsverzekering afgesloten.	€ 0	5%	€ 0
S4. Heeft de organisatie voldoende kritische massa om haar (wettelijke) taken te kunnen uitvoeren (robuustheid).	Verminderen: De dienst werft actief op de arbeidsmarkt via "Werken in het Westen" en digitale kanalen. De samenwerking "Betere Wereldbaan" bevordert de samenwerking tussen de vijf omgevingsdiensten.	€ 700	50%	€ 350

Risico (x €1.000)	Beheersmaatregel	Risico	klasse	Impact
I5. De implementatie van de omgevingsdienst is voltooid. We gaan ontdekken hoe hoog de risico's zijn.	Accepteren: In samenspraak met onze partners evalueren we de implementatie en waar nodig sturen we bij.	€ 200	25%	€ 50
S6. De dienst heeft te maken met een stuwmeer niet opgenomen verlofuren.	Verminderen: De organisatie stuurt op het verminderen van de stuwmeren op een verantwoordelijke manier.	€ 400	75%	€ 300
S7. Ondanks de steeds toenemende automatiseringsgraad, ook in het kader van de diverse regelgevingen is het de vraag of de dienst in staat is om dit te realiseren. (Informatiseringskosten)	Verminderen: Hoewel het huidige informatiseringsproject is afgerond, moeten we ons blijven aanpassen aan voortdurende veranderingen om de efficiëntie, effectiviteit en veiligheid van onze informatiesystemen te waarborgen en toekomstige uitdagingen en kansen te anticiperen.	€ 500	10%	€ 50
I8. In Noordwijk wordt onderzocht of de dienst haar bouwtaken terugneemt, wat risico's met zich meebrengt.	Overdragen: De nota Planning & Control voorziet in de situatie dat een deelnemer zijn takenpakket wilt terugnemen. Zij zullen dan frictiekosten dienen te betalen aan de dienst van 5x het aantal uren * geldend uurtarief.	€ 0	75%	€ 0
Totaal risico impact				€ 750

- I = Incidenteel en S= structureel

De financiële impact van risico's wordt berekend op basis van verwachte omvang, kans en zekerheidsfactor, volgens de risicomatrix in de nota weerstandsvermogen met vastgestelde grenzen.

4.2.3. Financiële kengetallen

Artikel 11 van het BBV bepaalt dat de vijf financiële kengetallen opgenomen moeten worden. Dit zijn kengetallen voor de netto schuldquote, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. De laatste twee zijn voor de dienst niet van toepassing.

Verloop kental	Rekening 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Netto schuldquote	-7%	-6%	-10%
Solvabiliteitsratio	13%	22%	15%
Structurele exploitatieruimte	4%	1%	-6%

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de verhouding weer van de schuldenlast van de dienst ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De realisatie laat een ander beeld zien dan begroot. De eigen middelen zijn door het toevoegen van het exploitatieresultaat (voor bestemming) hoger dan begroot.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de verhouding weer van het eigen vermogen ten opzichte van de totale passiva. Bovendien geeft het aan in welke mate de dienst het eigen vermogen kan inzetten voor de dekking van de schulden, oftewel in hoeverre de dienst in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves. Het eigen vermogen (voor bestemming) van de dienst is mede door het positieve exploitatieresultaat hoger dan begroot. Dit betekent dat de dienst meer middelen beschikbaar heeft om de eventuele schulden te voldoen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte toont of de vaste inkomsten genoeg zijn om de vaste uitgaven te dekken. Het geeft de financiële ruimte weer door de vaste inkomsten naast de vaste uitgaven te leggen en dit te vergelijken met het totaal van de inkomsten. Dit jaar waren de uitgaven hoger dan de inkomsten (mede door een achterblijvende productie). Echter, door geld uit de bestemmingsreserve te halen en door incidentele inkomsten, zoals rente, hebben we dit verschil kunnen opvangen.

4.3. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen bevat volgens het BBV in elk geval wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Voor de dienst zijn geen van deze onderdelen van toepassing.

4.4. FINANCIERING

De dienst is als uitvoeringsinstantie van een Gemeenschappelijke Regeling, volgens de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO), verplicht een financieringsparagraaf op te nemen. Hierin beschrijven we de ontwikkelingen rond de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de rente- en risiconorm, de verwachte toe- en/of afname van geldleningen of uitzettingen en het beleid en de uitvoering van de treasury.

Enkele deelnemers gaven extra opdrachten gedurende het jaar, maar de dienst heeft de voorschotten niet aangepast. Hierdoor verschillen het resultaat en het te betalen/ontvangen bedrag nog van de betaalde voorschotten.

Rentevisie

De dienst heeft geen leningen lopen.

Koersrisico

Koersrisico is de kans dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. De dienst bezit geen derivaten en van koersrisico is daarom geen sprake.

Valutarisico

Valutarisico is bij de dienst uitgesloten omdat de dienst niet beschikt over, of aanspraken heeft in vreemde valuta.

Rente- en risiconorm

De dienst heeft geen schulden. Er is geen sprake van een mogelijk renterisico.

Liquiditeitenplanning

Omdat de dienst met voorschotnota's werkt, waarbij rekening is gehouden met ons uitgavenpatroon, is het minder noodzakelijk een liquiditeitenplanning op te stellen. De dienst werkt aan een liquiditeitsdashboard.

Financieringsrisico's

Omdat de deelnemende gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het financiële beleid van de dienst en zich verplicht hebben de tekorten in zijn geheel gezamenlijk te dragen, zijn er geen financieringsrisico's.

Kasgeldlimiet

Jaarlijks bepaalt het ministerie de kasgeldlimiet voor gemeenten, dat 8,2% van hun begroting bedraagt. De toegestane kasgeldlimiet is € 1.849.548. Deze limiet mag gedurende het begrotingsjaar niet worden overschreden. Bij structurele overschrijding moet kortlopende schuld worden omgezet in langlopende schuld.

Overzicht Kasgeldlimiet	Bedragen in euro's			
	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
Toegestane kasgeldlimiet				
Omvang begroting	22.555.464	22.555.464	22.555.464	22.555.464
In procenten van de grondslag	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
In bedrag	1.849.548	1.849.548	1.849.548	1.849.548
Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	12.270.515	12.775.822	13.051.965	14.159.840
Schuld in rekening courant	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar-	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
	12.270.515	12.775.822	13.051.965	14.159.840
Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	-	-	-	-
Tegoeden in rekening courant	12.932.924	13.088.787	17.358.940	14.949.365
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	962.840	869.875	320.404	1.118.121
	13.895.763	13.958.662	17.679.343	16.067.486
Toets kasgeldlimiet				
Toegestane kasgeldlimiet	1.849.548	1.849.548	1.849.548	1.849.548
Totaal netto vlottende middelen	-1.625.248	-1.182.840	-4.627.379	-1.907.646
Ruimte(+)/ Overschrijding (-)	3.474.796	3.032.388	6.476.927	3.757.194

4.5 PARAGRAAF WET OPEN OVERHEID

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden, ter vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het voornaamste doel van de Woo is om overheidsinformatie toegankelijker, transparanter en gemakkelijker vindbaar te maken. Als gevolg hiervan heeft onze dienst een speciale pagina op haar website gecreëerd met informatie over de Woo: <https://www.odwh.nl/woo-verzoek/>.

Daarnaast willen we graag benadrukken dat onze dienst in 2023 23 Woo-verzoeken heeft ontvangen, waarbij alle verzoeken tijdig zijn afgehandeld.

4.5. BEDRIJFSVOERING

4.5.1 Personeel

In 2023 heeft de dienst nadrukkelijk ingezet op de mens binnen de organisatie. In het strategisch plan werd een doorkanteling van de organisatiestructuur voorgesteld, met als doel het personeel te blijven boeien en te binden. Twee kwartiermakers hebben de organisatieverandering begeleid wat geresulteerd heeft in een nieuwe organisatiestructuur met drie afdelingen waarin kleinere teams functioneren. Op 1 november is het traject afgerond met de benoeming van de afdelingshoofden en de teamleiders.

Aan FTE Personeelslasten	Aantal FTE Begroot	Aantal FTE realisatie	Vershil Aantal FTE
Salarissen en sociale lasten	144	139	-5
Inhuur flexibele schil	27	25	-2
Totaal	171	164	-7

HR in control

Het team HR werkte in 2023 aan een betere aansluiting op de wensen en behoeften vanuit de organisatie in de vorm van het programma *HR in Control*. Dit programmaplan bestaat uit elf projecten waaronder het actualiseren van een aantal regelingen zoals het Sociaal Statuut, maar ook voor het opzetten van onder andere een opleidingsprogramma en een het vitaliteitsprogramma. *HR in Control* loopt in 2024 nog door.

Leeftijdsopbouw

Eind 2022 was de gemiddelde leeftijd van de medewerkers 51 jaar, in 2023 daalde dit naar 48 jaar. Deze verjonging van de organisatie komt door pensionering in combinatie met de indiensttreding van een aantal jonge trainees.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim is in 2023 toegenomen tot 6,89%. Deze toename is voornamelijk het gevolg van enkele langdurige ziektegevallen. We ontwikkelen een programma duurzame inzetbaarheid, met onder andere als doel langdurig ziekteverzuim terug te dringen.

Team ServiceburO

Het ServiceburO is in 2023 een traject gestart om de kwaliteit van zaakregistratie en archivering te verbeteren. Dat leidt tot een verbetering van de kwaliteit en betere aansluiting op relevante wetgeving zoals de privacywetgeving en de Archiefwet.

4.5.2 Informatisering en automatisering

Het afgelopen jaar hebben we de effectiviteit van de eigen bedrijfsvoering en de dienstverlening aan onze deelnemers aanzienlijk verbeterd. Dit komt vooral door alle projecten uit het succesvolle programma *IM in control!* Hierdoor is de datakwaliteit en de informatiebeveiliging enorm gestegen en zijn we beter gaan samenwerken. Een belangrijke rol is weggelegd voor de 26 key-users die alle ontwikkelingen introduceren in hun teams en problemen signaleren en terugkoppelen. Ook de komende jaren blijven we op deze groep een beroep doen.

Belangrijkste ontwikkelingen

- De continue ontwikkeling van het Geoportaal zorgt voor steeds verdere verbetering en aanpassingen van de inhoudelijke processen en werkzaamheden.
- In 2023 zijn we een programma gestart voor alle medewerkers om bewustwording te creëren voor de gevaren van cybercriminaliteit en het belang van informatie- en privacybescherming.
- Power Browser maakt het mogelijk om veel meer informatie op te zoeken door het koppelen van verschillende systemen. De data kunnen inmiddels ook geautomatiseerd worden, geüpdatet en gedeeld, waardoor bijvoorbeeld data gedreven toezicht mogelijk is.

Programma “IM in control”

Het programma “IM in control” kan als een onverdeeld succes worden beschouwd. Nagenoeg alle punten en doelstellingen zijn behaald en hebben de dienst verder gebracht in haar ambitie om als een efficiënte en gedegen dienstverlener de omgeving en haar opdrachtgevers te kunnen bedienen.

Ondanks het succes van het programma, moet worden erkend dat het eerder een inhaalslag betrof. Momenteel beschikt de dienst over een team en een informatiesysteem dat voldoet aan de actuele standaarden. Echter geldt met name in deze tak van sport het adagium stil staan is achteruit gaan. Innovatie en ontwikkeling zijn daarom niet zaken die de dienst na afsluiting van dit programma in de koelkast zal zetten maar juist zal aanjagen

4.5.3 Planning & Control

Het afgelopen jaar hebben we gewerkt aan de nieuwe regelgeving rondom de rechtmatigheidsverantwoording. Met de nieuwe regels oefenen we meer interne controle uit en zorgen we voor een kritische beoordeling van ons eigen inkoopbeleid. We hebben opleidingen gevolgd en extra personeel aangenomen om de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) uit te kunnen voeren vanaf 2024.

Inkoop en aanbesteding

In 2023 hebben we substantieel kunnen besparen door meer samen te werken met andere omgevingsdiensten bij inkoop en aanbesteding. Door kennisoverdracht kunnen we bijvoorbeeld professioneler inkopen. Bovendien profiteren we van landelijke korting op telefonie en Microsoftlicenties door aan te haken bij de raamcontracten van de VNG.

Zaakschrijven

In mei hebben we het zaakschrijven voor het primair proces in Powerbrowser geactiveerd. Dit zorgde voor een verschuiving van interne rapportages. Omdat het nu duidelijk is welke uren declarabel zijn en welke niet, kunnen we betere tussentijdse rapportages maken

4.5.4 Communicatie

De teams Communicatie en Bestuur zijn samengevoegd om een nauwere verbinding tussen het bestuur en interne/externe communicatie te bevorderen. In deze herstructurering zijn we gestart met het formuleren van een communicatievisie die meer aansluit bij de huidige ontwikkelingen van de dienst.

Externe communicatie

Er waren afgelopen jaar twee grote calamiteiten in de regio; een treinongeval bij Voorschoten en een grote brand op het bedrijventerrein in Ter Aar. De communicatie rond het treinongeval is door de veiligheidsregio opgepakt, maar de persvragen over de brand kwamen bij ons binnen. Er is afgesproken dat externe communicatie altijd via Team C&B moet verlopen. Het programma Nieuwsuur stelde in de uitzending van 12 september vragen over belangenverstremming bij Klimaatroute. Naar aanleiding van de uitzending hebben we onze onafhankelijkheidseis opgeschroefd.

Arbeidsmarktcommunicatie

De vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland werken al een paar jaar samen, onder andere aan arbeidsmarktcommunicatie onder de naam De Betere Wereldbaan. Elke maand is er overleg over diverse projecten, bijvoorbeeld over de voorbereiding van de carrièrebeurs waar we gezamenlijk staan. Op de agenda voor 2024 staan onder andere het verbeteren van onze gezamenlijke website en het uitbreiden van de campagne, zowel intern als extern.

Langetermijnstrategie

Tijdens verschillende visiedagen konden alle medewerkers, ambtelijke vertegenwoordigers van onze deelnemers en bestuurders hun visie op de organisatie geven. Deze input zal onder andere worden gebruikt om de nieuwe strategische visie 2024 - 2035 vast te stellen.

4.6. STAAT VAN INVESTERINGEN

Omschrijving	Boekwaarde begin boekjaar 2023	Investerings boekjaar 2023	Desinvesterings boekjaar 2023	Afschrijvingen boekjaar 2023	Boekwaarde einde boekjaar 2023
Inventaris, inrichting en apparatuur	€ 309.356	€ 93.039	-€ 163.886	€ 39.383	€ 277.892
Verbouwingen	€ 327.445			-€ 38.696	€ 288.749
Total	€ 636.801	€ 93.039	-€ 163.886	€ 686	€ 566.640

Er is € 163.886 gedesinvesteerd in niet meer gebruikte vaste activa, met name in ICT-investeringen. Tegelijkertijd is er € 93.039 geïnvesteerd.

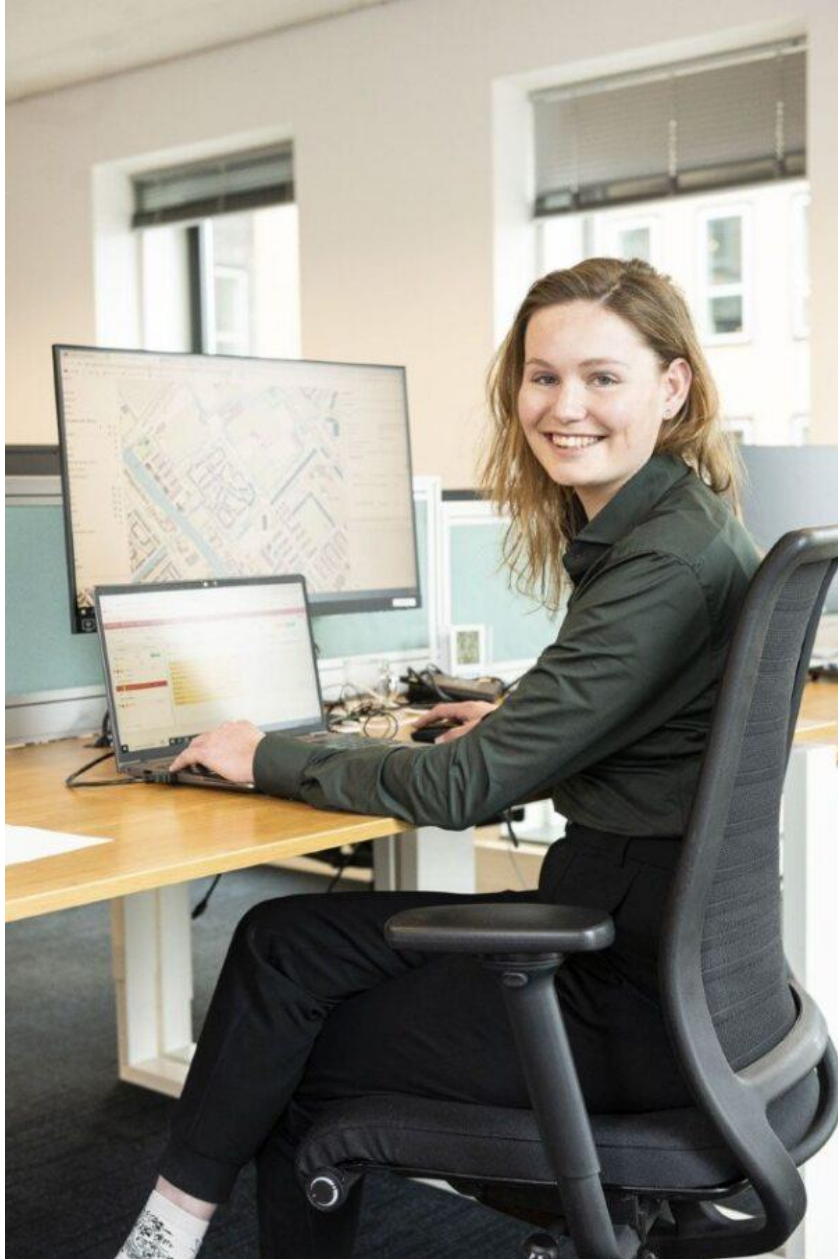
4.7 BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als: 'Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn.'

Er zijn een aantal verschillende begrotingsoverschrijdingen te onderscheiden. Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen, volgens de Commissie BBV, ten minste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:

#	Beschrijving soort onrechtmatigheid	Telt mee voor het oordeel
1	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten	Nee
2	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen	Nee
3	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn	Ja
4	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd	Ja
5	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingswijziging is ingediend	Ja
6	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt	Nee
	a Geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar	Ja
	b Geconstateerd na verantwoordingsjaar	Nee
7	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren	Nee
	a Jaar van investeren	Ja
	b Afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	Nee

De werkelijke lasten op programmaniveau mogen in principe de begrote lasten na de laatste begrotingswijziging niet overschrijden. Als er toch sprake is van een overschrijding, is het voor de beoordeling van de begrotingsrechtsmatigheid van belang om te onderzoeken in hoeverre deze overschrijding past binnen het beleid dat is geformuleerd door het algemeen bestuur en/of wordt gecompenseerd door hogere inkomsten die gerelateerd zijn aan de betreffende lasten.

JAARREKENING 2023

5. Jaarrekening 2023

5.1. BALANS PER 31 DECEMBER 2023

Hierna volgt de financiële verantwoording van het gerealiseerde beleid via de balans met toelichting.

Categorie Hoofd	Categorie	Omschrijving	Saldo Balans 2023	Saldo Balans 2022
Activa	Vaste Activa	Materiele vast activa met economisch nut	€ 566.640	€ 636.801
		Totaal	€ 566.640	€ 636.801
	Vlottende activa	Debiteuren	€ 337.360	€ 1.390.537
		Liquide middelen	€ 348.149	€ 378.632
		Overige vorderingen	€ 563.289	€ 878.976
		Overlopende activa	€ 220.879	€ 406.430
		Schatkistbankieren	€ 14.601.216	€ 11.588.336
		Totaal	€ 16.070.893	€ 14.642.911
		Totaal	€ 16.637.533	€ 15.279.712
	Passiva	Vaste Passiva	Algemene reserve	-€ 2.206.191
Bestemmingsreserve			€ 0	-€ 304.464
Voorzieningen			-€ 291.618	-€ 181.817
Totaal			-€ 2.497.810	-€ 1.939.581
Vlottende passiva		Crediteuren	-€ 813.551	-€ 1.839.952
		Overige schulden	-€ 2.878.354	-€ 2.185.844
		Overlopende passiva	-€ 10.447.818	-€ 9.314.334
		Totaal	-€ 14.139.723	-€ 13.340.131
	Totaal	-€ 16.637.533	-€ 15.279.712	
Totaal		€ 0	€ 0	

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV): De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de financiële verordening en de nota Planning & Control 2020-2023. De toegepaste waarderingsgrondslagen voor de activa en passiva zijn ten opzichte van het voorgaande jaar ongewijzigd gebleven.

Materiële vaste activa: De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen gebaseerd op de economische levensduur volgens artikel 64 van het BBV. De afschrijvingstermijn en methode zijn vastgesteld door het bestuur in de begroting 2015, waarbij zowel het BBV-beleid als de financiële verordening van de dienst worden gevolgd.

Vlottende activa: De vorderingen, overlopende activa en liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen, zoals bedoeld in artikel 63 van het BBV.

Vlottende passiva: De vlottende schulden en overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, zoals bedoeld in artikel 63 van het BBV.

Eigen vermogen: Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen: De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

5.2. TOELICHTING OP DE BALANS

Materiële vaste activa

Omschrijving	Omschrijving Specificatietabellen	Grootboekrekening	Saldo Balans 2023	Saldo Balans 2022	
Materiële vast activa met economisch nut	Afschrijving inventaris, inrichting en apparatuur 3-10 jaar	Afschrijving apparatuur	-€ 67.651	-€ 62.123	
		Afschrijving automatisering/ICT	-€ 612.526	-€ 673.998	
		Afschrijving inventaris	-€ 290.068	-€ 277.460	
		Total	-€ 979.617	-€ 1.019.000	
	Afschrijving verbouwingen 10-15 jaar	Afschrijving verbouwingen	-€ 107.989	-€ 69.292	
		Total	-€ 107.989	-€ 69.292	
	Inventaris, inrichting en apparatuur 3-10 jaar	Apparatuur primair proces	Apparatuur primair proces	€ 85.165	€ 85.165
			Automatisering/ICT	€ 799.680	€ 870.526
			Inventaris	€ 346.121	€ 346.121
			Overige investeringen	€ 26.543	€ 26.543
	Total	€ 1.257.509	€ 1.328.356		
	Verbouwingen 10-15 jaar	Verbouwingen	Verbouwingen	€ 396.737	€ 396.737
Total			€ 396.737	€ 396.737	
Total	Total	€ 566.640	€ 636.801		

Debiteuren

Er zijn in 2023 geen vorderingen wegens oninbaarheid op debiteuren afgeboekt.

Vlottende activa

Vorderingen op openbare lichamen

Omschrijving	Saldo Balans 2023	Saldo Balans 2022
DCMR Milieudienst Rijnmond	€ 1.150	€ 6.383
Gemeente Katwijk	€ 22.993	€ 0
Gemeente Noordwijk	€ 0	€ 1.203.280
Omgevingsdienst NL	€ 46.467	€ 0
Provincie Zuid-Holland	€ 13.653	€ 0
Totaal	€ 84.262	€ 1.209.662

Vorderingen op overige debiteuren

Omschrijving	Saldo Balans 2023	Saldo Balans 2022
Overige Debiteuren	€ 253.098	€ 180.875
Total	€ 253.098	€ 180.875

Vorderingen overige vorderingen

Omschrijving	Saldo Balans 2023	Saldo Balans 2022
Kruisposten	€ 2.895	€ 2.895
Nog te ontvangen	€ 559.882	€ 875.869
Tussenrekening VISA	€ 512	€ 211
Totaal	€ 563.289	€ 878.976

Specificatie nog te ontvangen

Omschrijving vordering	Saldo Balans 2023	Saldo Balans 2022
Aanvullende projecten divers	€ 0	€ 17.389
Aanvullende projecten Holland Rijnland	€ 52.411	€ 37.003
Aanvullende projecten Provincie	€ 0	€ 130.376
Bodeminformatiepunt	€ 1.406	€ 0
Hillegom	€ 3.815	€ 92.931
Kaag en Braassem	€ 92.452	€ 32.049
Katwijk	€ 21.873	€ 128.658
Leiden	€ 0	€ 14.695
Lisse	€ 18.377	€ 33.622
Noordwijk	€ 49.928	€ 217.476
Oegstgeest	€ 5.982	€ 0
Projecten ODNL	€ 13.814	€ 23.395
Rente	€ 164.720	€ 35.472
Teylingen	€ 95.911	€ 74.447
Voorschoten	€ 37.244	€ 18.446
Wassenaar	€ 1.949	€ 0
Zoeterwoude	€ 0	€ 19.910
Total	€ 559.882	€ 875.869

Schatkistbankieren

Omschrijving	Grootboekrekening	Saldo Balans 2023	Saldo Balans 2022
Schatkistbankieren	Bank BNG schat 28.67.05.958	€ 14.601.216	€ 11.588.336
	Totaal	€ 14.601.216	€ 11.588.336

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

		Verslagjaar 2023			
(1)	Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	217	199	221	207
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	783	801	779	793
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	22.555			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	22.555			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag	1.000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	19.521	18.150	20.313	19.028
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	217	199	221	207

De drempel voor gemeenschappelijke regelingen met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen voor het verplicht schatkistbankieren bedraagt 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen.

Liquide middelen

Omschrijving	Grootboekrekening	Saldo Balans 2023	Saldo Balans 2022
Liquide middelen	Bank BNG 28.50.93.444	€ 219.049	€ 249.327
	Bank BNG 28.51.80.940	€ 129.164	€ 129.164
	Bank VISA	-€ 112	-€ 106
	Kas	€ 47	€ 247
	Total	€ 348.149	€ 378.632
Total		€ 348.149	€ 378.632

Overlopende activa

Overlopende activa betreffen uitgaven voor 2024 waarvan de facturen eind 2023 zijn ontvangen.

Overlopende activa	Saldo Balans 2023	Saldo Balans 2022
Gemeente Teylingen stil wegdek Herenweg, Sweilandstraat Warmond		€ 124.893
Gemeente Teylingen wegdek HOV Teylingen, deel Sassenheim		€ 25.130
Huur	€ 135.809	€ 126.234
ICT-lasten	€ 73.216	€ 76.245
Meerjarenplan communicatie kosten	€ 600	€ 13.155
Opleidingskosten	€ 485	€ 4.220
Overig	€ 8.791	€ 6.349
Verzekeringen	€ 1.979	€ 30.206
Total	€ 220.879	€ 406.430

Passiva

Eigen vermogen

Eigen vermogen (in euro's)	31-12-2023	Toevoegingen 2023	Onttrekkingen 2023	31-12-2022 na bestemming	31-12-2022 voor bestemming
Algemene reserve	2.206.191	752.891	0	1.453.300	1.757.764
Algemene reserve	1.453.300	0	0	1.453.300	1.385.007
Exploitatieresultaat	752.891	752.891	0	0	372.757
ODWH bestemmingsreserves	0	0	304.464	304.464	0
- Reserve IM in Control	0	0	304.464	304.464	0
Eindsaldo boekjaar	2.206.191	752.891	304.464	1.757.764	1.757.764

Het exploitatieresultaat voor 2023 is € 752.891 (zie 5.4. Programmarekening). In de nota Planning & Control is bepaald dat het exploitatieresultaat gestort kan worden in de algemene reserve wanneer het maximale weerstandsvermogen nog niet bereikt is. De algemene reserve stijgt in 2023 van € 1.453.300 naar € 2.206.191. Het maximum van de algemene reserve mag in 2023 maximaal € 1.036.945 bedragen. Dit bedrag is gebaseerd op 5% van de omzet van het betreffende jaar, zoals is vastgesteld in de nota Planning en Control 2020-2023.

Het exploitatieresultaat 2023 bedraagt € 752.891 positief. Dit is na verwerking van de volgende mutaties in de reserves:

- Onttrekking aan de bestemmingsreserve met betrekking tot informatiemanagement (IM) in control van € 304.464. Deze bestemmingsreserve is per eind 2023 volledig vrijgevallen.
- Het resultaat is voor nu voorlopig toegevoegd aan de algemene reserve van de dienst. Deze zal na besluitvorming in het algemeen bestuur waar nodig gecorrigeerd worden (zie 5.4.1. Exploitatieresultaat en 5.4.2. Vormen van een bestemmingsreserve).

Voorzieningen

Omschrijving	Grootboekrekening	Saldo Balans 2023	Saldo Balans 2022
Voorzieningen	Voorzieningen	-€ 291.618	-€ 181.817
	Totaal	-€ 291.618	-€ 181.817

- De voorziening aanvulling WW is € 39.618 en wordt maandelijks via de salarissen volgens de wet regeling aanvullende voorzieningen bij werkloosheid toegevoegd.
- In het kader van de spaarverlofregeling bedraagt het actuele saldo van actieve gebruikers circa €98.000. Voor de overige medewerkers is het bovenwettelijk verlof dat de cao-grens van 50,4 uur overschrijdt meegenomen, wat resulteert in €154.000. Met een bestaande voorziening van €150.000, is een aanvullende dotatie van €102.000 noodzakelijk. Hoewel we inzicht hebben in de omvang, blijft het tijdstip van opname onvoorspelbaar.

Overige schulden

Omschrijving	Omschrijving Specificatietabellen	Saldo Balans 2023	Saldo Balans 2022
Overige schulden	BTW aangifte	-€ 421.091	-€ 314.152
	Dwangsommen	-€ 240.430	-€ 174.270
	Nog te betalen posten	-€ 1.469.241	-€ 1.695.014
	Salarissen en sociale lasten	-€ 747.592	-€ 2.408
	Totaal	-€ 2.878.354	-€ 2.185.844
Totaal		-€ 2.878.354	-€ 2.185.844

Nog te betalen posten

Omschrijving	Saldo 2023
Divers	-€ 47.579
Inhuur december	-€ 248.774
Katwijk	-€ 18.592
Leiden	-€ 394.261
Leiderdorp	-€ 26.045
Nieuwkoop	-€ 8.467
Noordwijk	-€ 438.934
Provincie Zuid Holland	-€ 189.538
Zoeterwoude	-€ 97.052
Total	-€ 1.469.241

Overlopende passiva

Omschrijving	Grootboekrekening	Saldo Balans 2023	Saldo Balans 2022
Overlopende passiva	Vooruit ontvangen bijdragen overige overheid	-€ 10.233.272	-€ 9.082.824
	Vooruitontvangen deelnemersbijdragen	-€ 214.547	-€ 231.511
	Totaal	-€ 10.447.818	-€ 9.314.334
Totaal		-€ 10.447.818	-€ 9.314.334

Specificatie Vooruitontvangen bijdragen overheid

Overlopende passiva	Saldo Balans 2023	Saldo Balans 2022
Afkoop tarief Provincie	-€ 207.987	-€ 231.511
Beheer Noodvoort	-€ 24.633	-€ 29.118
Bloemrijke oevers	-€ 1.974	-€ 1.974
BSV subsidies (gevelsanering)	-€ 7.755.608	-€ 7.162.871
ISV Bodem Teylingen	€ 0	-€ 218.578
Kop op Wijk Provinciale bijdrage	-€ 38.343	-€ 38.343
Regionaal geld wegverkeerslawaaai restant ISV 2*	-€ 1.256.998	-€ 1.256.998
SP Projecten	-€ 550.276	€ 0
Specifieke uitkering Energiebesparing	-€ 307.243	-€ 204.562
Specifieke uitkering IBP VTH	-€ 304.757	-€ 170.380
Totaal	-€ 10.447.818	-€ 9.314.334

5.3. NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Voor de komende jaren heeft de dienst financiële verplichtingen aangegaan die niet zijn opgenomen in een balanspost. Hieronder worden de belangrijkste verplichtingen toegelicht, waarbij 'belangrijk' verwijst naar overeenkomsten met een totale contractwaarde van minimaal € 50.000.

Contractpartij	Aard van het contract	Startdatum	Einddatum	Bedrag per jaar
Leithon	Huur kantoorpand Vondellaan 55	01-06-2020	31-07-2037	€ 434.000
Van Mossel	Leaseauto's	19-03-2022	11-11-2026	€ 26.000
Detron	ICT-helpdesk en onderhoud en optimalisatie	15-12-2021	14-12-2029	€ 155.000
Genetics (Visma)	VTH-systeem	01-03-2019	31-03-2025	€ 140.000
Visma	Bodeminformatiesysteem gekoppeld aan VTH Systeem NAZCA	01-01-2024	31-03-2025	€ 50.000

5.4. PROGRAMMAREKENING

De programmarekening geeft beknopt de financiële verantwoording van het gerealiseerde beleid weer.

Categorie	Omschrijving	Omschrijving	Rekening 2022	Basisbegroting 2023	Begroot	Realisatie	Vershil	
Exploitatie	Lasten	Salarissen en sociale lasten	€ 11.725.730	€ 12.759.000	€ 13.320.880	€ 12.571.841	€ 749.039	
		Inhuur flexibele schil	€ 2.910.330	€ 1.742.000	€ 3.922.244	€ 3.038.345	€ 883.899	
		Overige personeelslasten	€ 518.765	€ 511.000	€ 607.380	€ 577.267	€ 30.113	
		Huren en overige huisvestingslasten	€ 502.669	€ 601.000	€ 683.500	€ 659.536	€ 23.964	
		Overige goederen en diensten	€ 1.533.801	€ 1.462.000	€ 1.758.460	€ 1.397.994	€ 360.466	
		Goederen en diensten primaire proces	€ 873.654	€ 849.000	€ 1.214.000	€ 886.458	€ 327.542	
		Subsidie lasten	€ 415.514	€ 725.000	€ 896.000	€ 995.829	-€ 99.829	
		Afschrijvingen	€ 152.215	€ 205.000	€ 153.000	€ 163.200	-€ 10.200	
		Total	€ 18.632.679	€ 18.854.000	€ 22.555.464	€ 20.290.469	€ 2.264.995	
		Baten	Bijdrage gemeenten/provincie	-€ 18.159.132	-€ 18.482.000	-€ 19.236.000	-€ 18.322.788	-€ 913.212
			Overige inkomsten	-€ 386.529	-€ 15.000	-€ 258.000	-€ 606.701	€ 348.701
			Subsidie baten	-€ 423.103	-€ 725.000	-€ 1.452.000	-€ 1.324.109	-€ 127.891
			Total	-€ 18.968.764	-€ 19.222.000	-€ 20.946.000	-€ 20.253.599	-€ 692.401
		Bijzondere baten/lasten	Bijzondere baten	-€ 38.136	€ 0	-€ 140.000	-€ 485.297	€ 345.297
			Total	-€ 38.136	€ 0	-€ 140.000	-€ 485.297	€ 345.297
Reserve	Reservemutaties	Toevoeging aan de reserves	€ 327.000	€ 368.000	€ 0	€ 0	€ 0	
		Onttrekking aan de reserves	-€ 325.536	€ 0	-€ 1.469.464	-€ 304.464	-€ 1.165.000	
		Total	€ 1.464	€ 368.000	-€ 1.469.464	-€ 304.464	-€ 1.165.000	
Total	€ 1.464	€ 368.000	-€ 1.469.464	-€ 304.464	-€ 1.165.000			
Resultaat voor bestemming		-€ 372.757	€ 0	€ 0	-€ 752.891	€ 752.891		

5.4.1. Exploitatieresultaat

De jaarrekening volgt het BBV, de financiële verordening en de Nota Planning en Control 2020-2023. Kosten aan gemeenten zijn gebaseerd op werkelijke uren maal een vooraf bepaald uurtarief, met 5% weerstandsvermogen, en afschrijvingen zijn lineair op basis van de verwachte levensduur.

2023 was het jaar van de doorkanteling van de organisatie, de verdere voorbereiding voor de invoering van de Omgevingswet en de krapte op de arbeidsmarkt (zowel vaste krachten als inhuurkrachten). De krapte op de arbeidsmarkt leverde nadelen op, maar soms ook incidentele voordelen. Denk bijvoorbeeld aan minder inhuur, welke relatief duurder zijn dan onze vaste medewerkers. De dienst is in staat gebleken om 2023 ondanks eerder berichten af te sluiten met een positief resultaat van € 752.891. Dit positieve resultaat is te verklaren door het strak sturen van de organisatie op de financiële uitgaven, maar zeker ook door incidentele meevallers. Hieronder zullen wij toelichten wat er in 2023 heeft plaatsgevonden.

Toelichting op de lasten

De uitgaven onderschrijden de begroting, en de verschillen per kostencategorie worden hieronder toegelicht.

Personeelslasten

Omschrijving	Rekening 2022	Basisbegroting 2023	Begroot	Realisatie	Vershil
Salarissen en sociale lasten	€ 11.725.730	€ 12.759.000	€ 13.320.880	€ 12.571.841	€ 749.039
Inhuur flexibele schil	€ 2.910.330	€ 1.742.000	€ 3.922.244	€ 3.038.345	€ 883.899
Overige personeelslasten	€ 518.765	€ 511.000	€ 607.380	€ 577.267	€ 30.113
Totaal	€ 15.154.825	€ 15.012.000	€ 17.850.504	€ 16.187.453	€ 1.663.051

Personeelslasten toegelicht

De personeelslasten laten een onderschijding van € 1.663.051 zien, voornamelijk door de volgende oorzaken:

Specificatie personeelslasten	Vershil
Niet ingevulde vacatures	€ 509.000
Medewerkers uit dienst	€ 240.600
Opleidingskosten	€ 48.000
Advieskosten	€ 60.000
Inhuur niet ingevuld	€ 633.900
Inhuur goedkoper dan begroot ingehuurd	€ 250.000
Dotatie verlofsparen en afkoop PZH	€ 78.449
Totaal	€ 1.663.051

Er dient te worden opgemerkt dat er minder kosten zijn gemaakt voor de krapte op de arbeidsmarkt maar ook dat er minder baten zijn ontvangen hierdoor. Deze zullen verklaard worden “toelichting op de baten”

Huur en overige huisvestingslasten

Omschrijving	Rekening 2022	Basisbegroting 2023	Begroot	Realisatie	Verschil
Gemeentelijke en Waterschaps Belastingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 13.452	-€ 13.452
Huren	€ 314.246	€ 305.000	€ 346.500	€ 346.568	-€ 68
Onderhoudskosten	€ 959	€ 5.000	€ 5.500	€ 2.411	€ 3.089
Overige huisvestingskosten	€ 2.557	€ 26.000	€ 23.500	€ 3.068	€ 20.432
Schoonmaakkosten	€ 49.408	€ 56.000	€ 59.500	€ 54.774	€ 4.726
Servicekosten	€ 99.416	€ 150.000	€ 205.000	€ 203.617	€ 1.383
Verzekeringen	€ 36.084	€ 59.000	€ 43.500	€ 35.646	€ 7.854
Totaal	€ 502.669	€ 601.000	€ 683.500	€ 659.536	€ 23.964

In 2023 kregen we onverwachte gemeentelijke belastingaanslagen voor ons pand, die niet waren begroot. Daarentegen waren er enkele kleine meevallers in overige huisvestingslasten, zoals gunstige inkoop van goederen en voordelen in onze verzekeringsportefeuille.

Overige goederen en diensten

Omschrijving	Rekening 2022	Basisbegroting 2023	Begroot	Realisatie	Verschil
ICT Lasten	€ 1.160.800	€ 1.000.000	€ 1.273.460	€ 970.180	€ 303.280
Overige lasten	€ 373.001	€ 462.000	€ 485.000	€ 427.814	€ 57.186
Totaal	€ 1.533.801	€ 1.462.000	€ 1.758.460	€ 1.397.994	€ 360.466

Dit omvat het merendeel van de materiële uitgaven van de organisatie, zoals ICT-kosten en overige kosten. Dit is een eenmalige meevaller, die voornamelijk veroorzaakt werd door de Specifieke Uitkering IBP VTH. Enkele begrote kosten konden ten laste van deze subsidie worden gebracht. De overige kosten zijn onder andere autokosten, schoonmaakkosten en salarisadministratie.

Overige goederen en diensten primaire proces

Omschrijving	Rekening 2022	Basisbegroting 2023	Begroot	Realisatie	Verschil
Goederen en diensten primaire proces	€ 873.654	€ 849.000	€ 1.214.000	€ 886.458	€ 327.542
Totaal	€ 873.654	€ 849.000	€ 1.214.000	€ 886.458	€ 327.542

Deze projecten zijn in opdracht van de deelnemers uitgevoerd. Het verschil komt grotendeels door een onderbesteding bij provinciale opdrachten zoals Spoed- en nazorg en Briks. De materiële lasten voor de deelnemers zijn ook lager dan begroot, met name de projectkosten voor gemeenten en het materiële budget voor de provincie. Zie de eindrapportages van onze deelnemers voor specifieke details per deelnemer.

Subsidie Lasten

Omschrijving	Rekening 2022	Basisbegroting 2023	Begroot	Realisatie	Verschil
Subsidie lasten	€ 415.514	€ 725.000	€ 896.000	€ 995.829	-€ 99.829
Totaal	€ 415.514	€ 725.000	€ 896.000	€ 995.829	-€ 99.829

De subsidie-lasten zijn hoger dan begroot. De opbrengsten zijn opgenomen onder de post subsidies bij de baten.

Afschrijvingslasten

Omschrijving	Rekening 2022	Basisbegroting 2023	Begroot	Realisatie	Vershil
Afschrijvingskosten apparatuur prim.proces	€ 9.617	€ 25.000	€ 6.000	€ 6.607	-€ 607
Afschrijvingskosten automatisering/ICT	€ 91.922	€ 125.000	€ 88.500	€ 102.414	-€ 13.914
Afschrijvingskosten inventaris	€ 12.506	€ 20.000	€ 14.000	€ 12.608	€ 1.392
Afschrijvingskosten overig	€ 3.199	€ 0	€ 8.000	€ 3.954	€ 4.046
Afschrijvingskosten verbouwingen	€ 34.970	€ 35.000	€ 36.500	€ 37.617	-€ 1.117
Totaal	€ 152.215	€ 205.000	€ 153.000	€ 163.200	-€ 10.200

Deze post laat een lichte overschrijding zien. Deze overschrijding is veroorzaakt door het versneld vervangen van onze ICT hardware ten behoeve van de informatiebeveiliging in het kader van het programma "IM in control" en hogere regelgeving.

Toevoegingen aan de reserves

Omschrijving	Rekening 2022	Basisbegroting 2023	Begroot	Realisatie	Vershil
Toevoeging aan de reserves	€ 327.000	€ 368.000	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 327.000	€ 368.000	€ 0	€ 0	€ 0

Toelichtingen op de baten

De werkelijke baten zijn lager dan begroot, en de verschillen per batencategorie worden hieronder toegelicht.

Bijdrage gemeenten/provincie

Omschrijving	Rekening 2022	Basisbegroting 2023	Begroot	Realisatie	Vershil
Bijdrage gemeenten/provincie	-€ 18.159.132	-€ 18.482.000	-€ 19.236.000	-€ 18.322.788	-€ 913.212
Totaal	-€ 18.159.132	-€ 18.482.000	-€ 19.236.000	-€ 18.322.788	-€ 913.212

De lagere inkomsten zijn het gevolg van minder gerealiseerde uren binnen diverse programma's. De posten salarissen, inhuur vacature, goederen en diensten primaire proces, bijdrage gemeenten/provincie en overige inkomsten zijn met elkaar verbonden, zoals eerder toegelicht in paragraaf 3.1 en bij de personeelslasten, waar sprake is van onderbesteding op het oorspronkelijk afgesproken werk.

Specificatie bijdragen

Omschrijving	Saldo Balans
Deelnemersbijdrage	-€ 18.290.810
Provincie Zuid-Holland	-€ 2.987.512
Gemeente Zoeterwoude	-€ 651.059
Gemeente Voorschoten	-€ 381.880
Gemeente Teylingen	-€ 1.046.685
Gemeente Oegstgeest	-€ 568.638
Gemeente Noordwijk	-€ 4.747.477
Gemeente Nieuwkoop	-€ 1.090.982
Gemeente Lisse	-€ 730.142
Gemeente Leiderdorp	-€ 553.051
Gemeente Leiden	-€ 2.845.182
Gemeente Katwijk	-€ 726.213
Gemeente Kaag en Braassem	-€ 1.178.452
Gemeente Hillegom	-€ 783.536
Aanvullende opdrachten deelnemers	-€ 31.979
Aanvullende opdrachten deelnemers	-€ 31.979
Totaal	-€ 18.322.788

Overige inkomsten

Omschrijving	Rekening 2022	Basisbegroting 2023	Begroot	Realisatie	Verschil
Overige inkomsten	-€ 386.529	-€ 15.000	-€ 258.000	-€ 606.701	€ 348.701
Totaal	-€ 386.529	-€ 15.000	-€ 258.000	-€ 606.701	€ 348.701

De overige inkomsten laat een incidentele overschrijding zien. We hebben diverse inkomsten verkregen door werkzaamheden uit te voeren voor aanvullende opdrachten.

Subsidie baten

Omschrijving	Rekening 2022	Basisbegroting 2023	Begroot	Realisatie	Verschil
Subsidie baten	-€ 423.103	-€ 725.000	-€ 1.452.000	-€ 1.324.109	-€ 127.891
Totaal	-€ 423.103	-€ 725.000	-€ 1.452.000	-€ 1.324.109	-€ 127.891

De subsidie-inkomsten zijn lager dan begroot. Subsidiebaten lijken hoger dan de subsidielasten, maar dit wordt beïnvloed door de interne doorboeking van uren, die drukken op de personeelslasten.

Rentebaten

De rente is in 2023 fors gestegen, aanvankelijk begroot op € 140.000. Uiteindelijk bedroegen de rente-inkomsten op 31 december 2023 € 485.297, wat resulteert in een extra voordeel van € 345.297.

Onttrekking aan reserves

Omschrijving	Rekening 2022	Basisbegroting 2023	Begroot	Realisatie	Verschil
Onttrekking aan de reserves	-€ 325.536	€ 0	-€ 1.469.464	-€ 304.464	-€ 1.165.000
Totaal	-€ 325.536	€ 0	-€ 1.469.464	-€ 304.464	-€ 1.165.000

- Het project IM in Control van € 304.464 is in 2023 besteed. Project is gereed en vrijval van 45.974 niet benut.
- Door onderbesteding in inhuur, formatie en CAO-effecten is een onttrekking uit de algemene reserve, zoals eerder gemeld in de bestuurlijke rapportage, niet nodig.

5.4.2 VORMEN VAN EEN BESTEMMINGRESERVE

PM: TER BESPREKING IN DE VERGADERING VAN HET DAGELIJKS BESTUUR.

5.6. WET NORMERING TOPINKOMENS

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht (artikel 2.3 van de WNT). Deze verantwoording is gebaseerd op de geldende regelgeving voor de dienst: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt vanaf 1 januari 2021 een afwijkende normering gedurende de eerste 12 kalendermaanden, zowel voor opdrachtduur als uurtarief.

Bezoldiging topfunctionarissen

mevrouw M. Krul (Directeur) Datum in dienst 01-01-2018	2023	2022
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	129.677	123.204
Beloningen betaalbaar op termijn	21.638	22.013
<i>Subtotaal</i>	151.315	145.217
Individueel WNT-maximum	223.000	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	151.315	145.217
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Toeziethoudende topfunctionarissen

Naam topfunctionaris	Functie	
mevrouw Hoekstra	AB lid, wethouder Hillegom	1/1 - 31/12
heer De Jong	AB lid, wethouder Hillegom	1/1 - 31/12
mevrouw Peters-Adrian	AB lid, wethouder Kaag en Braassem	1/1 - 31/12
de heer D. Kistemaker	AB lid, wethouder Kaag en Braassem	1/1 - 31/12
de heer J.C. Knappe	DB en AB lid, wethouder Katwijk	1/1 - 31/12
de heer S. Spek	AB lid, wethouder Katwijk	1/1 - 31/12
De heer North	Voorzitter DB en AB, Wethouder Leiden	1/1 - 31/12
mevrouw Y.A. van Delft	AB lid, wethouder Leiden	1/1 - 31/12
de heer B. Vastenhoud	AB lid, wethouder Leiderdorp	1/1 - 15/11
mevrouw G. van Gaal	AB lid, wethouder Leiderdorp	15/11 - 31/12
de heer H. Romeijn	AB lid, wethouder Leiderdorp	1/1 - 31/12
mevrouw H. Austie-Ziengs	AB lid, wethouder Lisse	1/1 - 31/12
de heer C.P.M. van der Zwet	AB lid, wethouder Lisse	1/1 - 31/12
Mevrouw A. Ingwersen	DB en AB lid, wethouder Nieuwkoop	1/1 - 31/12
mevrouw I.R.J.G. de Ridder	AB lid, wethouder Nieuwkoop	1/1 - 31/12
de heer T. Alkemade	AB lid, Wethouder Noordwijk	1/1 - 28/11
de heer M. Kortleven	AB lid, Wethouder Noordwijk	28/11 - 31/12
de heer R. ter Hark	AB lid, Wethouder Noordwijk	1/1 - 31/12
de heer E. Bus	AB lid, wethouder Oegstgeest	1/1 - 31/12
de heer T.I.M. van Tongeren	AB lid, wethouder Oegstgeest	1/1 - 31/12
Mevrouw Hooij	AB lid, wethouder Teylingen	1/1 - 31/12
mevrouw E. Koek	AB lid, wethouder Teylingen	1/1 - 31/12
de heer C.J. van der Elst	AB lid, wethouder Voorschoten	1/1 - 31/12
de heer H. Schokker	AB lid, wethouder Voorschoten	11/05 - 31/12
de heer R.J.M. Zoetemelk	AB lid, wethouder Voorschoten	1/1 - 01/03
de heer M. Paardekooper	AB lid, wethouder Zoeterwoude	1/1 - 01/10
de heer P. Olthof	AB lid, wethouder Zoeterwoude	1/1 - 31/12
heer Stolk	DB en AB lid, gedeputeerde PZH	1/1 - 31/12
Mevrouw J. Baljeu	AB lid, gedeputeerde PZH	1/1 - 01/09
mevrouw M.E. van Leeuwen	AB lid, gedeputeerde PZH	01/09 - 31/12

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen. Er zijn geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderinggrondslagen in de jaarrekening is het door de algemeen bestuur op 30 oktober 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 1 % van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € € 225.555.

Bevinding

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Begrotingscriterium	
Overschrijding lasten programma's	€ 0
Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0
Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld	€ 0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 0
Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 0
Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 0
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 69.005
M&O criterium	
N.v.t.	€ 0
Totaal onrechtmatigheden	€ 69.005

ONDERTEKENING

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van Omgevingsdienst West-Holland d.d. 8 juli 2024,

De voorzitter,

Directeur,

A. North

M.E. Krul-Seen

BIJLAGE A: SISA-BIJLAGE

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 07-02-2024								
Verrekening	Uitvoeringscode	Specifieke uitleg Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E3/02	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicator: E3/03	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt Aard controle R Indicator: E3/04	Correctie over besteding (v/m jaar T) Aard controle R Indicator: E3/05	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E3/06
			1 BSV/22/00006 € 25.130					
			2 BSV/22/00149 € 4.095					
			3 BSV/22/00187 € 0					
			4 BSV/22/00188 € 0					
			5 BSV/22/00207 € 0					
			6 BSV/22/00208 € 0					
			7 BSV/22/00247 € 31.500					
			8 BSV/22/00248 € 0					
			9 BSV/22/00260 € 0					
			10 BSV/22/00267 € 230.585					
			11 BSV/22/00289 € 9.600					
			12 BSV/22/00289 € 0					
			13 BSV/22/00303 € 0					
			14 BSV/22/00307 € 0					
			15 BSV/22/00348 € 328.721					
			16 BSV/23/00129 € 0					
			17 BSV/23/00178 € 0					
			18 BSV/23/00234 € 0					
			19 BSV/23/00259 € 27.975					
			20 BSV/23/00260 € 0					
			21 BSV/23/00261 € 28.725					
			22 BSV/23/00262 € 0					
			23 BSV/23/00283 € 28.800					
			24 BSV/23/00284 € 0					
			25 lenW/BSK-2016/208849 € 0					
			26 lenW/BSK-2016/261564 € 0					
			27 lenW/BSK-2019/163270 € 0					
			28 lenW/BSK-2019/180811 € 18.760					
			29 lenW/BSK-2019/216921 € 91.278					
			30 lenW/BSK-2019/217727 € 13.725					
			31 lenW/BSK-2019/238534 € 0					
			32 lenW/BSK-2019/286 € 0					
			33 lenW/BSK-2019/291 € 0					
			34 lenW/BSK-2019/6058 € 0					
			35 lenW/BSK-2020/149577 € 4.202					
			36 lenW/BSK-2020/167803 € 0					
			37 lenW/BSK-2020/2618 € 0					
			38 lenW/BSK-2021/109097 € 0					
			39 lenW/BSK-2021/164790 € 0					
			40 lenW/BSK-2021/17643 € 0					
			41 lenW/BSK-2021/205825 € 0					
			42 lenW/BSK-2021/344718 € 0					
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (v/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (v/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (v/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (v/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
			1 BSV/22/00006 € 25.130					Nee
			2 BSV/22/00149 € 4.095					Ja
			3 BSV/22/00187 € 0					Nee
			4 BSV/22/00188 € 0					Nee
			5 BSV/22/00207 € 0					Nee
			6 BSV/22/00208 € 0					Nee
			7 BSV/22/00247 € 31.500					Ja
			8 BSV/22/00248 € 0					Nee
			9 BSV/22/00260 € 0					Nee
			10 BSV/22/00267 € 230.585					Ja
			11 BSV/22/00289 € 9.600					Ja
			12 BSV/22/00289 € 0					Nee
			13 BSV/22/00303 € 0					Nee
			14 BSV/22/00307 € 0					Nee
			15 BSV/22/00348 € 328.721					Nee
			16 BSV/23/00129 € 0					Nee
			17 BSV/23/00178 € 0					Nee
			18 BSV/23/00234 € 0					Nee
			19 BSV/23/00259 € 27.975					Ja
			20 BSV/23/00260 € 0					Nee
			21 BSV/23/00261 € 28.725					Ja
			22 BSV/23/00262 € 0					Nee
			23 BSV/23/00283 € 28.800					Ja
			24 BSV/23/00284 € 0					Nee
			25 lenW/BSK-2016/208849 € 0					Nee
			26 lenW/BSK-2016/261564 € 0					Ja
			27 lenW/BSK-2019/163270 € 0					Nee
			28 lenW/BSK-2019/180811 € 18.760					Ja
			29 lenW/BSK-2019/216921 € 91.278					Ja
			30 lenW/BSK-2019/217727 € 13.725					Nee
			31 lenW/BSK-2019/238534 € 0					Ja
			32 lenW/BSK-2019/286 € 0					Nee
			33 lenW/BSK-2019/291 € 0					Nee
			34 lenW/BSK-2019/6058 € 0					Nee
			35 lenW/BSK-2020/149577 € 6.133					Ja
			36 lenW/BSK-2020/167803 € 0					Nee
			37 lenW/BSK-2020/2618 € 0					Nee
			38 lenW/BSK-2021/109097 € 0					Nee
			39 lenW/BSK-2021/164790 € 0					Nee
			40 lenW/BSK-2021/17643 € 0					Nee
			41 lenW/BSK-2021/205825 € 0					Nee
			42 lenW/BSK-2021/344718 € 0					Nee

IenW	E83B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	SISA tussen medeoverheden	Heronder per regel één provincie(code) of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project	Project afgerond (Ja/Nee)
				Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/02	Aard controle R Indicator: E83B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/05
				1 030008 Provincie Zuid-Holland	Industriekade 14-18 Sassenheim	€ 7.646	€ 15.818	Nee
				2 030008 Provincie Zuid-Holland	Zuideinde Nieuwkoop	€ 18.220	€ 38.282	Nee
				3 030008 Provincie Zuid-Holland	Van Leeuwenpark Leiderdorp	€ 19.998	€ 68.072	Nee
				4 030008 Provincie Zuid-Holland	Achterweg 11 Noordwijk	€ 26.382	€ 35.462	Nee
				5 030008 Provincie Zuid-Holland	Tespellaan Noordwijkhout	€ 4.230	€ 18.904	Nee
				6 030008 Provincie Zuid-Holland	Linvoer bodemsanereringen diffuus lood regio West-holland (€ 11.000)	€ 0	€ 1.966	Nee
				Kopie projectnaam / nummer	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 09 de reden aan	Optionele toelichting. Verplicht als bij 08 nee is ingevuld		
				Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/08		
				1 Industriekade 14-18 Sassenheim	Ja			
				2 Zuideinde Nieuwkoop	Ja			
				3 Van Leeuwenpark Leiderdorp	Ja			
				4 Achterweg 11 Noordwijk	Ja			
				5 Tespellaan Noordwijkhout	Ja			
				Eindverantwoording (Ja/Nee)				
				Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/09				
				Nee				
IenW	E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH		Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
				Aard controle R Indicator: E93/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/03		
				€ 215.622	€ 220.242	Nee		
				Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
				Aard controle n.v.t. Indicator: E93/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/06		
				1 Deelname werk- en projectgroepen (Pijler 1 t/m 6)	€ 101.665	€ 102.632		
				2 Aanleveren van data voor het IPB (Pijler 1 t/m 6)	€ 18.050	€ 21.703		
				3 Scholing en opleiding (Pijler 1 t/m 6)	€ 33.278	€ 33.278		
				4 Inzicht in de bestaande vormen van bekostiging van de omgevingsdienst (Pijler 1)	€ 4.298	€ 4.298		
				5 Implementatie van de Landelijke Handhavingstrategie Omgevingswet (Pijler 2 en 5)	€ 1.236	€ 1.236		
				6 Uniforme indeling naar risico van zorgbedrijven (risico ranking) (Pijler 2)	€ 0	€ 0		
				7 Openbaar maken van definitieve handhavingbeschikkingen Wabossecties (Pijler 2)	€ 860	€ 860		
				8 Landelijke arbeidsmarktcampagne (Pijler 4)	€ 11.706	€ 11.706		
				9 Onderzoek onder het IBP naar belangrijke (transitie)opgaven (Pijler 5)	€ 0	€ 0		
				10 Een risicoanalyse en uitvoerings- en handhavingplan per omgevingsdienst (Pijler 5)	€ 1.128	€ 1.128		
				11 Opstellen en uitvoeren van implementatieprogramma (Pijler 5)	€ 6.683	€ 6.683		
				12 Participeren in onderzoek naar mandaten (Pijler 5)	€ 1.182	€ 1.182		
				13 Visities bij omgevingsdiensten en meewerken aan evaluatie van de pilots (Pijler 6)	€ 35.536	€ 35.536		
				14 Plan van aanpak voor het inrichten van een systeem van onderzoeken door ILT naar het functioneren van het VTH stelsel (Pijler 6)	€ 0	€ 0		
				15 materiele kosten (max 10% van bedrag genoemd in bijlage 2 SPLUK)	€ 0	€ 0		
IenW	E97B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023	SISA tussen medeoverheden	Heronder per regel één provincie(code) of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project	Project afgerond (Ja/Nee)
				Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/02	Aard controle R Indicator: E97B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/05
				1 030008 Provincie Zuid-Holland	Zuideinde Nieuwkoop	€ 0	€ 0	Nee
				2 030008 Provincie Zuid-Holland	Van Leeuwenpark Leiderdorp	€ 0	€ 0	Nee
				3 030008 Provincie Zuid-Holland	Tespellaan Noordwijkhout	€ 0	€ 0	Nee
				4 030008 Provincie Zuid-Holland	Achterweg 11 Noordwijk	€ 0	€ 0	Nee
				Kopie projectnaam / nummer	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld		
				Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/08		
				1 Zuideinde Nieuwkoop	Nee	Zie uitvoering Bodem 2022		
				2 Van Leeuwenpark Leiderdorp	Nee	Zie uitvoering Bodem 2022		
				3 Tespellaan Noordwijkhout	Nee	Zie uitvoering Bodem 2022		
				4 Achterweg 11 Noordwijk	Nee	Zie uitvoering Bodem 2022		
				Eindverantwoording (Ja/Nee)				
				Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/09				
				Nee				
EZK	F21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht		Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Regeling (ja/nee)	Eindverantwoording (ja/nee)
				Aard controle R Indicator: F21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: F21/02	Aard controle R Indicator: F21/03	Aard controle D2 Indicator: F21/04	Aard controle R Indicator: F21/05
				116.939	119.908	Ja	Ja	Nee

BIJLAGE B: TOELICHTING EINDAFREKENING

Opdrachtgever	in % t.o.v. begroting inclusief begrotingswijziging	in uren t.o.v. begroting	Bijdrage 2023	Betaalde voorschotten	Eind- afrekening 2023 *
Hillegom	104%	290	783.536	-779.721	3.815
Kaag en Braassem	109%	970	1.178.452	-1.086.000	92.452
Katwijk	100%	-17	726.213	-744.805	-18.592
Leiden	89%	-3.417	2.845.182	-3.239.443	-394.261
Leiderdorp	99%	-48	553.051	-579.096	-26.045
Lisse	105%	364	730.142	-711.765	18.377
Nieuwkoop	101%	64	1.090.982	-1.099.449	-8.467
Noordwijk	95%	-2.479	4.747.477	-5.186.411	-438.934
Oegstgeest	104%	236	568.638	-562.656	5.982
Teylingen	112%	1.132	1.046.685	-950.774	95.911
Voorschoten	116%	533	381.880	-344.636	37.244
Zoeterwoude	82%	-1.108	651.059	-748.111	-97.052
Provincie Zuid- Holland	97%	-696	2.513.998	-2.573.176	-59.178
Eindtotaal	98%	4.175	17.817.295	-18.606.043	-788.748

* - door ODWH nog te betalen / + door ODWH nog te ontvangen

** bijdrage en betaalde voorschotten is exclusief additionele opdrachten Provincie (zie eindrapportage Provincie voor specificatie)

BIJLAGE C: PROGRAMMAREKENING NAAR TAAKVELDEN

<i>(bedragen x €1000)</i>	0.1 Bestuur	7.4 Milieubeheer	8.1 Ruimtelijke ordening	8.3 Wonen en Bouwen	0.4 Overhead	Totaal
Baten						
Deelnemersbijdragen uren		11.233	3.248	4.268		18.749
Deelnemersbijdrage materieel en projecten		-		-		-
Overige inkomsten		24	-	-	641	665
Subsidies		1.324				1.324
Totaal Baten		12.582	3.248	4.268	641	20.739
Lasten						
Personeelskosten		7.577	2.336	3.037	3.237	16.187
<i>Salarissen & soc lasten</i>		6.155	1.897	2.467	2.630	13.149
<i>Inhuur</i>		1.422	438	570	608	3.038
Huisvestingskosten					660	660
ICT		215	66	86	603	970
Overige kosten	48	180	55	72	72	428
Projectkosten		798		89		886
Subsidies		996				996
Afschrijvingskosten					163	163
Totaal lasten	48	9.766	2.458	3.284	4.735	20.290
Saldo Baten en Lasten	-48	2.816	790	985	-4.094	448
Bestemming resultaat						
Storting in reserves						-
Onttrekking uit reserves						304
Mutatie reserves						304
Saldo na bestemming						753

BIJLAGE D: RAPPORTAGE KWALITEITSCRITERIA

Samenvatting

Deze rapportage bevestigt dat de dienst de kwaliteit van uitvoering conformeert aan de Wet VTH. Voor het grootste deel kan de dienst zelfstandig voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.2 van 1 juli 2019 en versie 2.3 van 15 april 2022. Volgens de wet en de verordening is het toegestaan om af te wijken van deze standaardcriteria als organisaties niet zelfstandig kunnen voldoen. In dat geval moeten ze motiveren hoe de kwaliteit van de uitvoering wordt geborgd om te voldoen aan de Wet VTH. Voor de onderdelen waar we niet zelfstandig aan voldoen, staan de oplossingen beschreven in paragraaf 2.1 en 2.2. Deze oplossingen omvatten samenwerkingsafspraken, uitbesteding en inhuur van extra deskundigheid. De inhuur voor collegiale toetsen en specifieke klussen is beperkt nodig.

Inleiding

Uitvloeisel van de Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving is een jaarlijkse rapportageplicht van de dienst aan haar opdrachtgevers over de kwaliteitscriteria zoals die zijn vastgesteld. Door wisselingen in aantallen bedrijven, controlefrequenties en personeelwisselingen kunnen de resultaten jaarlijks enigszins verschillen.

Doel van de rapportage is dat de opdrachtgevers weten of de dienst voldoet aan deze kwaliteitscriteria, of dat (conform de methodiek) gemotiveerd wordt afgeweken. Het format van de rapportage is vastgesteld in het Algemeen Bestuur (op 31 oktober 2016). De rapportage wordt jaarlijks aan het jaarverslag toegevoegd en kan gebruikt worden door het bevoegd gezag om de kwaliteit van de uitvoering te beoordelen en is bruikbaar voor verslaglegging aan de Gemeenteraad respectievelijk Provinciale Staten.

Begin 2017 werd gestart met een vernieuwing van de VTH-kwaliteitscriteria. Sinds 15 april 2022 zou echter gebruik moeten worden gemaakt van versie 2.3. Door het herhaaldelijk uitstellen van de invoering van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, hebben de diensten een ruimere voorbereidingstijd gekregen om te voldoen aan de kwaliteitscriteria.

Competentieprofielen VTH vernieuwd

De Omgevingswet vereist andere competenties. Daarom zijn de profielen voor VTH bijgesteld. Deze zijn toegevoegd aan de kwaliteitscriteria 2.3. De competentieprofielen zijn uitgewerkt als onderdeel van de VTH-uitvoeringsagenda, onder regie van de Kerngroep Kwaliteitscriteria, met vertegenwoordigers van de koepelorganisaties VNG en IPO, Omgevingsdienst NL en het Rijk. Vanwege de inwerkingtreden van de Omgevingswet in kalenderjaar 2024, gaat deze rapportage met name over versie 2.2.

Veranderingen van versie 2.2 naar 2.3 zijn van name van toepassing

- Op het generieke deskundigheidsgebied
 - 3. Vergunningen milieu toevoeging: *(Bal + omgevingsplan)*
- Specialistische deskundigheidsgebied
 - 21. Geluid & trillingen (milieu en bouw)
 - 22. Groen en Ecologie *(als onderdeel van de beoordeling van initiatieven)*.
Verwijderd 22a Groen en Ecologie *(Vergunningen Wet natuurbescherming)*
Toegevoegd 23. Groen en Ecologie *(Vergunningverlening natuur)*
Her nummering: Luchtkwaliteit: 23 wordt 24
- Specialistische deskundigheidsgebieden accent ruimtelijke ordening en duurzaamheid
hernummering van 4 gebieden, te weten 24 Stedenbouw en inrichting openbare ruimte wordt 25 en verder.

Stand van zaken

In de volgende paragrafen wordt aangegeven hoe de dienst per 31 december 2023 voldoet aan de kwaliteitscriteria 2.2. De kwaliteitscriteria bevatten criteria voor kritische massa, procescriteria en criteria

voor inhoudelijke kwaliteit en prioriteiten (zie achtergrondinformatie in paragraaf 2.3). De beide tabellen geven in een oogopslag de stand van zaken weer. In de begeleidende tekst worden vervolgens acties en afwijkingen toegelicht.

Projectmatige aanpak Kwaliteitscriteria

Het voldoen aan Kwaliteitscriteria is een continu proces. Daarom is er met ingang van het vierde kwartaal 2023 aanvang gemaakt om dat projectmatig aan te pakken. Vanaf 2024 is het leren en ontwikkelen tegen de achtergrond van de nieuwe kwaliteitscriteria en steeds complexer wordende werkzaamheden van omgevingsdiensten een van de speerpunten. Hiertoe wordt vanuit de dienst extra inzet gepleegd zodat zowel nieuwe collega's als ook ervaren collega's continu de mogelijkheid hebben om zich om- en bij te scholen om zo hun kennis op peil te houden. Een extra toevoeging aan de Kwaliteitscriteria 2.3 zijn de competenties (soft skills) waaraan professionals moeten voldoen om hun werkzaamheden optimaal uit te kunnen voeren. Dit is lastig objectiveerbaar in vergelijking met opleidingen of dienstjaren. Desalniettemin zijn hiertoe de voorbereidingen in gang gezet zodat er optimaal kan worden voldaan aan de vereisten van de kwaliteitscriteria. Dat proces is ingezet in 2023 en zal in 2024 geïntensiveerd en projectmatig worden doorgezet.

Deelname aan collegiale toetsing vanuit het vakberaad VTH door alle Omgevingsdiensten.

De dienst neemt deel aan het programma collegiale toetsing vanuit het vakberaad VTH. Het doel van de collegiale toets is om omgevingsdiensten, gemeenten en provincies te helpen bij het borgen van de kwaliteit die bijvoorbeeld ook vastgelegd is in de verordeningen VTH. Daarin borgen gemeenten en provincies de kwaliteit van de vergunningverlenings-, toezichts- en handhavingstaken. In 2019 zijn de bevindingen uit de toetsing in 2018 opgepakt, waaronder het opstellen en bestuurlijk vaststellen van het (wettelijke verplichte) gemeentelijk uitvoeringsbeleid VTH. Aan dit uitvoeringsbeleid is het onderdeel vergunningen toegevoegd. De collegiale toets bij dienst is in 2023 weer uitgevoerd. Vanuit SPUK IBP VTH pijler 6 worden de audits en visitaties vervolgd in project Visitatie. Hiervoor zijn middelen gereserveerd en in de projectplanning verwerkt.

Kritische massa

Het kunnen voldoen aan de criteria voor kritische massa is een dynamisch proces. Bedrijven kunnen vertrekken of andere activiteiten ontwikkelen en medewerkers kunnen de organisatie verlaten of andere functies betrekken. Met behulp van onderstaande tabel geven we voor de verschillende deskundigheidsgebieden aan waar de dienst voldoet, acties opgestart zijn om te voldoen, waar gemotiveerd wordt afgeweken van de Kwaliteitscriteria, of waar we kwaliteit van de uitvoering borgen door middel van samenwerking/uitbesteding (zie legenda kleurencodes). Het kan ook voorkomen dat de dienst een bepaalde taak niet uitvoert.

Toelichting bij Tabel 1:

- Kolommen "opleiding, ervaring en kennis": het huidige oordeel is gebaseerd op eigen onderzoek van de personeelsdossiers en gesprekken met medewerkers.
- Kolom "frequentie" geeft aan of wij voldoen aan de minimale frequentie waarmee de taak zelfstandig uitgevoerd dient te worden (bijv. 20 bedrijfscontroles per medewerker per jaar)
- Kolom "aantal" geeft aan of wij voldoen aan het minimaal aantal medewerkers met omschreven deskundigheid en frequentie waarover een organisatie dient te beschikken.

Acties gestart om te voldoen (gele vlakken in de tabel)

De genoemde generieke acties bij deze taken richten zich op het op peil brengen van de opleiding, kennis en ervaring van medewerkers. Dit is een continu proces. In 2021 is ter ondersteuning een strategisch personeelsbeleidsplan vastgesteld en deze wordt in 2024 geactualiseerd. Volgend op dit personeelsbeleid en startgesprekken zijn opleidingen en trainingen geïnitieerd. Dit zijn trainingen en opleidingen die zich richten op een breder terrein dan alleen de milieuwetgeving, maar ook aanpalende onderwerpen. Voorbeelden zijn:

geluid, bestuursrecht, vergunningverlening, overheidsaansprakelijkheid, preventie, luchtvaart, Besluit bodemkwaliteit, Bestuurlijke boete, Europees bestuursrecht, Wet BIBOB en natuurlijk de Omgevingswet.

2.1.2 Gemotiveerd afwijken (blauwe vlakken in de tabel)

De systematiek van de wet staat toe dat organisaties gemotiveerd mogen afwijken van de standaardcriteria. Daar waar een organisatie niet zelfstandig kan voldoen aan de criteria kan men motiveren op welke wijze dit wordt opgelost. Door personele wijzigingen en de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt, bleek het ook in het afgelopen jaar een uitdaging te kunnen blijven voldoen aan de kwaliteitscriteria. Hieronder wordt per item de motivering weergegeven die wij hanteren om af te wijken van de standaard en hoe we dit oplossen binnen of buiten de organisatie. Het betreft de afwijkingen t.a.v. frequentie en aantallen, dus de blauwe vlakken in de tabel. De nummering verwijst naar de betreffende onderwerpen in de tabel. De oorzaak dat de dienst voor een aantal branches niet voldoet aan de criteria voor frequentie van taakuitvoering en aantal gespecialiseerde medewerkers ligt voornamelijk aan het te kleine aantal bedrijven in die branche. Hierdoor kunnen we te weinig “vlieguren” maken.

Tabel 1: deskundigheid 2022 Criteria van kritische massa

Deskundigheidsgebied	Opleiding	Ervaring	Ken nis	Frequentie	Aantal
<i>Generieke deskundigheden</i>					
1. Casemanagen					
2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening					
3. Vergunningverlening milieu					
3.1. VV Procesindustrie					
3.2. VV Afval					
3.3. VV Agrarisch					
4. Toezicht en handhaving bouw/ RO					
5. Toezicht en handhaving milieu					
5.1. T&H Procesindustrie					
5.2. T&H Afval					
5.3. T&H Agrarisch					
5.4. T&H BRZO	Geen taak ODWH: uitgevoerd door de DCMR				
6. Toezicht en handhaving bodem					
7. toezicht en handhaving groen wet ten	Geen taak ODWH: Uitgevoerd door OD-ZHZ				
<i>Juridische deskundigheden</i>					
8. Juridische aspect en vergunningverlening					
9. Juridische aspect en handhaving					
10. Juridische besluiten en afwijkingbesluiten					
11. Ketentoezicht					
12. Buitengewone o psp oning natuur en milieu en fysieke leefomgeving					
<i>Specialistische deskundigheidsgebieden accent bouwen</i>					
13. Bouwfysica					
14. Brandveiligheid	uitgevoerd door de brandwer				
15. Constructieve veiligheid	via Bouwsamenwerking Leidse regio aan Leiden				
16. Bouwkeestiek					
17. Sloop en asbest					
<i>Specialistische deskundigheidsgebieden accent milieu</i>					
18. Afvalwater (indirecte lozingen)					
19. Bodem, bouwstoffen, water					
20. Externe veiligheid					
21. Geluid (milieu- en bouw)					
22. Groen en ecologie (als onderdeel van de beoordeling van Wabo vergunning-aanvragen)					
22A Groen en ecologie (Vergunningverlening Wd)	Geen taak ODWH: uitgevoerd door OD Haaglanden				
23. Luchtvaart					
23.1 uitvoeren onderzoek	Uitbesteed aan extern bureau				
23.2. beoordelen en interpreteren van rapportages					
23.3. beoordelen geur rapportages					
<i>Specialistische deskundigheidsgebieden accent ruimtelijke ordening</i>					
24. Stedenbouwen en inrichting openbare ruimte	Geen taak ODWH				
25. Exploitatie en planeconomie	Geen taak ODWH				
26. Cultuurhistorie	Geen taak ODWH				
27. Energiebesparing en duurzaamheid					

Ad 3.1. VV Procesindustrie (DCMR)

Frequentie en aantal op puur procesindustrie wordt niet gehaald omdat er binnen de regio geen procesindustriële bedrijven zijn. De bedrijven die in onze regio aanwezig waren, vallen onder verantwoordelijkheid van DCMR. Mocht zich zo'n bedrijf zich in onze regio vestigen die niet onder de Brzo of Rie4 valt, zal conform de samenwerkingsafspraken contact worden gelegd met de DCMR om de inhoudelijke

kant van de procedure samen met de DCMR uit te voeren. Door samen te werken met de DCMR wordt voldaan aan dit criterium.

Ad 3.2. VV Afval

Er zijn voldoende gemeentelijke en provinciale afvalverwerkende bedrijven in de regio die in deze categorie vallen.

Aanvankelijk werd gebruik gemaakt door externe inhuur om betreffende procedures te behandelen. Om opgedane kennis en ervaring zoveel mogelijk in de eigen organisatie te behouden, worden deze diensten met ingang van 2023 alleen nog door eigen, hiertoe gekwalificeerde medewerkers uitgevoerd. Daar is een compliance lijn aan toegevoegd, zodat te allen tijde het vier ogen principe wordt toegepast. Bij juridische aangelegenheden vindt daarbovenop een integrale juridische toets plaats. Indien wordt overgegaan op daadwerkelijke handhaving, wordt het gemandateerde afdelingshoofd ook betrokken. Op die manier wordt getracht de kwaliteit van de uitvoering te maximaliseren en de compliance zo veel als mogelijk toe te passen bij de uitvoering van werkzaamheden. Er is in 2023 sterk ingezet op binnenhalen van expertise (vast personeel) en minimaliseren van externe inzet en dat lijkt nu zijn vruchten af te werpen. Opleidingen en cursussen vormen een continu aandachtspunt. Naast de 'standaard' vakinhoudelijke opleidingen en cursussen, is in 2023 geanticipeerd op de komst van de Omgevingswet. Zo is er een opfriscursus en een in company training gegeven om het kennisniveau van medewerkers zoveel mogelijk actueel te houden én te laten anticiperen op de komst van de Omgevingswet.

Ad 3.3. VV agrarisch klasse II en III (type C)

Er lopen verschillende procedures, waardoor op dit moment aan de criteria wordt voldaan. De dienst heeft zes agrarische bedrijven in deze categorie. Deze bevinden zich in de gemeente Nieuwkoop (3) en Kaag en Braassem (3). Door dit beperkte aantal kan het voorkomen, dat voor vergunningverlening minder tijd besteed wordt aan deze categorie.

Wat doen we om de kwaliteit te borgen?

Er zijn voldoende procedures bij bedrijven die net buiten deze categorie vallen. Voor deze bedrijven, zijn veel van dezelfde thema's, wetgeving en vraagstukken relevant. Omdat ook voor de portefeuille Omgevingsadvies gebruik wordt gemaakt van de kennis van de vergunningverleners voor agrarisch onderwerpen is er voldoende kennis- en ervaringsopbouw bij de medewerkers.

Ad 5.1. T&H Procesindustrie

Binnen de regio bevinden zich geen echte procesindustrieën. De bedrijven die in onze regio aanwezig waren, vallen onder verantwoordelijkheid van de DCMR. Mocht zich zo'n bedrijf zich in onze regio vestigen die niet onder de Brzo of Rie4 valt, zal conform de samenwerkingsafspraken contact worden gelegd met de DCMR om de inhoudelijke kant van de procedure samen met de DCMR uit te voeren. Door samen te werken met de DCMR wordt voldaan aan dit criterium.

Ad 5.3. T&H Agrarisch

De dienst heeft zes agrarische IPPC-bedrijven in deze klasse. Door de inzet van een beperkt aantal medewerkers die toezicht houden bij deze bedrijven, is de kennis- en ervaringsopbouw meer dan voldoende. Daarnaast zijn nog veel meer agrarische bedrijven die onder een lichter regime vallen; deze bedrijven worden door dezelfde medewerkers bezocht als de IPPC-bedrijven.

Wat doen we om de kwaliteit te borgen?

Er worden voldoende agrarische controles uitgevoerd bij soortgelijke bedrijven met dezelfde problematiek, wordt voldaan aan de ervarings- en deskundigheidseisen. Een derde medewerker wordt aanvullend opgeleid.

Ad 10. Bouwtaken in de Leidse regio

Met de gemeenten in de Leidse regio (Zoeterwoude, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest) is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten om voor de bouw gerelateerde taken de kwaliteit te garanderen. De Kwaliteitscriteria zijn ook hier het vertrekpunt. Bij deze overeenkomst was Servicepunt 71 aangesloten. Het

Servicepunt is echter per 1 januari 2023 opgeheven. De taken zijn overgenomen door de gemeente Leiden/Leidse-regio.NL.

Ad 11. Ketentoezicht

Het ketentoezicht heeft enkele jaren stilgelegen. In 2024 wordt dit weer opgestart in samenwerking met het administratief toezicht bij afvalverwerkende bedrijven, wat al in 2023 uitvoerig is opgepakt.

Wat doen we om de kwaliteit te borgen?

Voor kennis en ervaring hebben wij externe medewerkers ingehuurd, die coördinerende en uitvoerende werkzaamheden uitvoeren.

Ad 12 BOA (Buitengewoon Opsporingsambtenaar)

In tegenstelling tot kalenderjaar 2022, is in 2023 de 'frequentienorm' wel behaald. De bestuurlijke Strafbeschikkingen Milieuonderzoeken richten zich vooral op het Asbestverwijderingsbesluit en vanuit Milieu is er een toenemende vraag. Het toepassen van de Landelijke Handhavingsstrategie is (gelet op het belang en de omvang van de werkzaamheden) opgenomen in de reguliere rapportages en werkprocessen van de organisatie zodat er een continue monitoring op de uitvoering plaatsvindt. Kwaliteitsboring van het proces vindt plaats door het toepassen van het vier ogen principe door een senior toezichthouder.

Wat doen we om de kwaliteit te borgen?

Er worden verplichte trainingen en cursussen aangeboden en nieuwe collega's worden opgeleid zodat zij werkzaamheden adequaat kunnen uitvoeren. Het leren en ontwikkelen is een continu aandachtspunt.

Daarnaast vindt er actief kennisdeling plaats zodat specialistisch werk en complexe casuïstiek over verschillende collega's worden verdeeld en in samenwerkingsverbanden worden uitgevoerd. Dat voorkomt kwetsbaarheden in de werkprocessen bij het uitvallen van collega's.

Ad 18. Afvalwater (indirecte lozingen)

Controles op afvalwater worden sinds 2022 voortvarend opgepakt. Wat betreft frequentie en aantal wordt voldaan aan de criteria. De laboratoriumanalyse van afvalwatermonsters wordt door de organisatie zelf geïnterpreteerd.

Wat doen we om de kwaliteit te borgen?

Een klein aantal bedrijven heeft een eigen meetverplichting (voorheen de Waterwetvergunning). Deze bedrijven laten door een extern bureau watermonsters afnemen, de analyse van de resultaten wordt ook in deze gevallen verricht door medewerkers van de omgevingsdienst zelf. Meldingen en besluiten worden adequaat behandeld door medewerkers met voldoende kennis en ervaring op dit specifieke onderdeel. Daarnaast heeft de dienst een kennis-team afvalwaterwater en samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Ad 20. Externe Veiligheid

Frequentie en aantal worden niet gehaald, omdat er weinig bedrijven binnen onze regio zijn gevestigd, waarvan het toezicht aan onze dienst is opgedragen. De mogelijkheid om QRA's (kwantitatieve risicoanalyses) op te stellen en/ of te beoordelen is hierdoor klein. Het beoordelen en opstellen van QRA's wordt daarom uitbesteed aan de DCMR.

Wat doen we om de kwaliteit te borgen?

Via het EV-netwerk binnen de provincie wordt samengewerkt om de benodigde kennis te ontwikkelen. De EV-taak en samenwerking is adequaat geborgd doordat binnen de dienst zich twee medewerkers zich bezighouden met EV-taken.

Ad 22. Groen en Ecologie

Frequentie en aantal voor het onderdeel Wabo-vergunningen zijn ruim voldoende aanwezig. Vanwege werkzaamheden voor de programma's Omgevingsadvies, Bouwen en Duurzaamheid worden veel kennis en ervaring opgebouwd.

Wat doen we om de kwaliteit te borgen?

De medewerkers volgen cursussen, opleidingen en trainingen om hun vakgebied zo goed mogelijk bij te houden.

Ad 23. Luchtkwaliteit

Wij voldoen aan het gevraagde ervaring- en kennisniveau, maar de frequentie van werkzaamheden wordt niet gehaald. Enkele malen per jaar geven wij opdracht voor het uitvoeren van onderzoek door een extern adviesbureau. We beoordelen veel onderzoeken die in opdracht van andere partijen zijn opgesteld voor vergunningaanvragen en ruimtelijke plannen.

2.2 Stand van zaken procescriteria en criteria voor inhoudelijke kwaliteit en prioriteiten

De procescriteria zijn gebaseerd op de dubbele beleidscyclus van de BIG-8. Een toets op de procescriteria is tevens een toets op de inhoudelijke kwaliteit en prioriteiten. In tabel 2 wordt beschreven welke oplossingen we kiezen om te zorgen dat we voldoen aan de kwaliteitscriteria.

Tabel 2: Procescriteria en criteria voor inhoudelijke kwaliteit en prioriteiten

	VV	T&H	Toelichting
1. Rapportage en Evaluatie			
Verantwoording van prestaties, mensen en middelen			begroting P&C
Probleemanalyse VV (incl afhandelen meldingen)			Vergunningen- en actualisatieplan
Probleem analyse T&H			Uitvoeringsbeleid T&H
Vergelijking en auditing			KPI's en werkplannen
2. Strategisch beleidskader			
Prioriteit en meetbare doelstellingen VV			Vergunningenplan
Prioriteit en meetbare doelstellingen T&H			Uitvoeringsbeleid
3. Operationeel beleidskader			
Strategie en basiswerkwijze			
Beleid R.O. t.a.v. VV			Taak gemeenten
Objectieve criteria beoordelen en beslissen VV			Vergunningenplan
Naleefstrategie T&H			Beleid ODWH, op basis landelijk beleid (LHS)
Toezicht strategie			Beleid ODWH, op basis landelijk beleid (LHS)
Sanctiestrategie			Beleid ODWH, op basis landelijk beleid (LHS)
Gedoogstrategie			Beleid ODWH, op basis landelijk beleid (LHS)
4. Planning en controle			
Borging personele en financiële middelen			Begroting en kadernota, formatieplan
Uitvoeringsprogramma VV en T&H			Werkplannen
Organisatorische condities			Werkplannen
Kwaliteitsborging			Mandaat/werkafspraken/ inrichting werkproces
5. Voorbereiden			
Protocollen en werkinstructies VV			Inrichting PB en zaakgericht werken
Protocollen en werkinstructies T&H			Inrichting PB en zaakgericht werken
Protocollen voor communicatie en informatiebeheer			Communicatieprotocollen en werkafspraken
Interne en externe afstemming			P&C-cyclus, periodieke rapportages/ IMR
6. Uitvoering			
Uitvoering ondersteunende voorzieningen VV en T&H			Werkplannen
7. Monitoren			
Monitoring			P&C-cyclus, periodieke rapportages/ IMR

Kleurcodes in tabellen:

Voldoet aan KC 2.2.	Acties gestart om te	niet van toepassing	Samenwerking/uitbesteed	geen taak ODWH
---------------------	----------------------	---------------------	-------------------------	----------------

1. Achtergrondinformatie kwaliteitscriteria

De kwaliteitscriteria bevatten criteria voor kritische massa, procescriteria en criteria voor inhoudelijke kwaliteit en prioriteiten. Deze worden hieronder beschreven. De kwaliteitscriteria bevatten criteria voor:

1. Kritische massa

Kritische massa criteria geven onder andere aan welke capaciteit, kennis en ervaring tenminste in een organisatie aanwezig moet zijn om de VTH-taken goed uit te voeren.

Op hoofdlijnen bestaat de kritische massa uit de onderstaande elementen.

- Deskundigheid
 - Minimale basisopleiding medewerkers.
 - Minimale jaren werkervaring nodig om zelfstandig de taak uit te kunnen voeren.
 - Minimale aanvullende kennis, in aanvulling op de opleidingen.
- Continuïteit
 - Minimale frequentie waarmee de taak zelfstandig uitgevoerd wordt.
 - Minimaal aantal medewerkers met omschreven deskundigheid en frequentie waarover een organisatie dient te beschikken.
 - Borging waar de taken uitgevoerd moeten worden (binnen overheid of uitbesteed).

2. Procescriteria

Voor de totstandkoming van producten zoals vergunningen, controles en handhavingsacties zijn diverse werkprocessen nodig. Transparantie en bestuurlijke vastlegging spelen daarin een belangrijke rol. De procescriteria samen leiden tot een sluitende cyclus en kwaliteitsborging. Daarbij is de "BIG-8" gehanteerd (beleidslevenscyclus).

3. Criteria voor inhoudelijke kwaliteit en prioriteiten

Deze criteria bepalen de minimale ondergrens binnen de werkprocessen. Het gaat bijvoorbeeld om criteria met betrekking tot de diepgang waarmee getoetst wordt, het gebruik van de landelijke sanctiestrategie en (landelijke) prioriteiten.

Bij het toetsen aan de Kwaliteitscriteria zijn er twee mogelijkheden om de kwaliteitseisen van de Wet VTH te voldoen. De eerste is om te 'voldoen' (to comply). Dit betekent dat er zowel aan frequentie van toezicht, als ervaringsopbouw voldoende tijd wordt besteed. Hierbij is geen verdere actie nodig. Het is echter mogelijk dat op basis van de opbouw van het bedrijvenbestand binnen de regio niet voldaan kan worden aan de kwaliteitscriteria. In dit geval wordt gezocht naar alternatieve oplossingen, zoals samenwerking, collegiale toetsing of uitbesteding.

In de gevallen waarin niet wordt voldaan dient er gemotiveerd te worden aangegeven hoe toch het kwaliteitsniveau van de Wet VTH kan worden geborgd (to explain). Bijvoorbeeld door het periodiek uitvoeren van collegiale toetsen op specifieke dossiers door externe partijen.

BIJLAGE C: CONTROLEVERKLARING

Aan het Algemeen Bestuur van
Omgevingsdienst West-Holland

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Churchillplein 5D, 6e etage
Postbus 85745
2508 CK Den Haag

T: +31 (0)70 358 90 00
F: +31 (0)70 350 20 20

den Haag@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Omgevingsdienst West-Holland te Leiden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van zowel de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 alsmede van het vermogen van Omgevingsdienst West-Holland op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2023;
- 2 het overzicht van baten en lasten over 2023;
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
- 4 Bijlage A: de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- 5 Bijlage C: programmarekening naar taakvelden.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Omgevingsdienst West-Holland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 200.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 10.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, namelijk:

- Voorwoord en leeswijzer;
- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording 2023 en de verplichte paragrafen;
- Bijlage B: Toelichting eindafrekening;
- Bijlage D: Rapportage kwaliteitscriteria.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

D. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controleprotocol en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 27 mei 2024

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend.

drs. R. Buitenhuis RA